Влада - Радам!

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 180 (1930) ♦ Субота, 19 вересня 1998 року ♦ Ціна договірна

Стежками царів, оленів і генсеків

Завтра — День працівника лісу

Кримському природному заповіднику — 75. Створений на базі заказника для імператорських полювань, він 68 років був заповідно-мисливським господарством, де любили відпочивати з рушницею і чаркою Хрущов, Брежнєв та іже з ними.

Статус «для обраних» та сумлінність працівників заповідника зберегли в регіоні завжди багатолюдного Південнобережжя унікальні недоторкані ліси, краса і таїни яких привідкриваються нині для тих, хто вміє любити і берегти природу.

Тут на 35 тисячах гектарів гір між Алуштою і Ялтою буяє майже 1200 видів рослин, близько тисячі назв трав, привільно живуть олені, кабани, козулі, муфлони, куниці, лисиці, білки, десятки видів рідкісних птахів включно з чорним грифом.

Нотатки бесіди із заслуженим лісоводом України Володимиром ЛУШПОЮ, котрий працює тут 33 роки, з яких понад чверть століття був директором, записав наш кримський кореспондент Віктор ХОМЕНКО на 60-кілометровому еколого-пізнавальному маршруті.

(Закінчення на 4-й стор.).

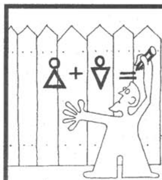

Дошка пошани

4

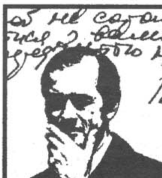

«Зеркало» і задзеркалля Віталія Коротича

7

Туризм: можливості є, але...

12

Німці хочуть повернути борг. Історичний і моральний

Учора Український національний фонд «Взаєморозуміння і примирення» поширив інформацію про те, що керівники одного з найбільших промислових об'єднань Федеративної Республіки Німеччина «Фольксваген» вирішили надати принципову гуманітарну допомогу всім особам, які протягом другої світової війни примусово працювали на підприємстві.

Нині Ін'юрколегія, Фонд «Взаєморозуміння і примирення» розшукують колишніх підневільних українських робітників, котрі працювали на «Фольксвагені». З тим, щоб вони одержали компенсацію, яку це німецьке підприємство планує виплатити за короткий термін.

(Закінчення на 8-й стор.).

Парламентська хроніка

Зі здобутками у космосі та кризою на землі

Ранкове і денне засідання 18 вересня

Останній пленарний день перед роботою в округах у парламентаріїв розпочався з високої ноти — у залі вітали екіпаж американського космічного корабля «Коламбія» на чолі з командиром Кевіном Крігелем, котрий торік здійснив 10 різноманітних експериментів у космосі. Серед гостей був і перший український космонавт Леонід Каденюк. «Потрібно зробити все, щоб потенціал, створений попередніми поколіннями наших співвітчизників, ми не розгубили, — сказав він із парламентської трибуни, — щоб у палкому бажанні щось перебудувати ми не зламали того, що є нашою гордістю і чому заздрять нам у світі». Л. Каденюк вручив Голові Верховної Ради український прапор і видання Конституції, що побували у безмежному просторі.

Потім депутати «спустилися на землю» і знову повернулися до оприлюднення заяв. Представники «Громади» оточили трибуну керівництва ВР, вимагаючи слова.

(Закінчення на 2-й стор.).

Вовіки буде слава золота

350 років тому козаки Богдана Хмельницького розбили польське військо під Пилявою (Старосинявський район Хмельницької області).

Цей історичний бій, у якому загинув соратник Хмельницького Іван Ганжа, тривав з 11 до 16 вересня 1648 року. А вже 19 вересня, після панічної втечі залишків розгромленого війська Речі Посполитої, на великій військовій раді було ухвалено рішення про розширення бойових дій до повного визволення України.

(Закінчення на 2-й стор.).

Лист на першу сторінку

Грати чи боротися за честь?

Українські вболівальники не перестають дивуватися: чому наші футбольні матчі такі невиразні й нудні? Ну ніяк не порівняєш їх з іграми в англійській прем'єр-лізі чи італійському чемпіонаті. Там футболісти по-спортивному б'ються за честь свого клубу, б'ються за глядача. А у нас, на жаль, хлопці просто собі грають. Цікаво, чи знають наші гравці, футболісти-«збірники» слова нашого державного гімну? А якщо знають, то коли заспівають? Бо поки що чуємо, як українські спортсмени (і не лише футболісти) спілкуються виключно російською мовою. Хтось, можливо, скаже, що це дрібниці. Аж ніяк! Варто лише добре подумати...

Від імені групи уболівальників Рівного Володимир БОНДАР.

❍ **Сьогодні в Одесі на борту теплохода «Пальміра» відбудеться бізнес-семінар «Інвестиційна політика в Росії та Україні».**

❍ **В Галичі Івано-Франківської області сьогодні починаються урочистості, присвячені 1100-річчю міста.**

❍ **Нацбанк України встановлює нові закупівельні ціни на дорогоцінні метали, алмази та діаманти.**

P.S.

У номер

● *Хмельницький*

Вовіки буде слава золота

(Початок на 1-й стор.).

З нагоди цієї пам'ятної дати сьогодні у Старій Синяві відбудеться обласне свято козацької звитяги «З твоєї пресвятої волі — вовіки буде слава золота». Урочини в районному центрі розпочнуться відкриттям пам'ятника Тарасу Шевченку. Потім у будинку культури відбудеться Всеукраїнська історико-краєзнавча конференція «Поділля і Південно-Східна Волинь у роки визвольної війни українського народу середини XVII ст.». На центральному майдані виступатимуть творчі колективи Поділля, козацькі та фольклорні гурти.

Відбудеться урочистий похід до могили Івана Ганжі та на курган Козацької слави. Тут триватиме спортивно-видовищна програма «Козацькі забави». На ювілей прибуде Голова Верховної Ради України Олександр Ткаченко, народні депутати, вчені, гості з різних регіонів України.

● *Луганськ*

«Довгожителі» збагачувальних фабрик

Розрив багаторічних економічних зв'язків дошкульно вдарив по технічній спроможності вугільних підприємств регіону. А навзамін у машинобудівників з'явилася можливість завоювати ринок збуту гірничого обладнання, яке раніше виготовляли виключно у тепер близькому зарубіжжі. Саме в цьому напрямі не без успіху працюють Луганський державний проектно-конструкторський інститут збагачувального обладнання «Гіпромашвуглезбагачення» та АТ «Луганський машинобудівний завод імені Пархоменка». Завдяки їх співпраці вперше в Україні освоєно випуск компресорних установок, які донедавна завозили аж з Узбекистану.

Репліка

А ти записався в міліціонери? Тоді випишуйся з популістів!

Днями Президент Леонід Кучма відвідав у Києві Академію внутрішніх справ України. У кузні міліцейських кадрів глава держави поділився планами з приводу іншого візиту — до російського колеги Бориса Єльцина. Плани хороші. Сподіваємось, у хвилини, коли пишуться ці рядки, вони успішно втілюються в життя. Леоніду Даниловичу, зокрема, вдається переконати Бориса Миколайовича в необхідності відмови від «популістського Митного союзу, який практично нічого не дав жодній із сторін».

На жаль, популізмом відгонить не лише від безплідного союзу. Росте, окаянний, і всередині митних кордонів, а в стінах Верховної Ради то просто-таки розцвітає. І, мабуть, як підступна інфекція передається дихальним шляхом. Дихнули депутати (а, може, котрийсь і чхнув) на урядову ложу — й, будь ласка, міністри підхопили заразу. Популістський «нежить» косить їх дружні лави. Президент, як досвідчений діагност, «видав» в академії клінічну картину хвороби, з, не виключено, летальним прогнозом: оскільки в «професора медицини» немає «великих ілюзій» з приводу перспектив прийняття Верховною Радою бюджету на наступний рік.

Але якщо вороги, вони ж «ряд політичних сил у парламенті», не дрімають, то й «конструктивні сили» пильнують: Президент «у жодному разі ніколи» не підпише «популістський бюджет», хоча й охоплений «нежитем» уряд у ситуації фінансової кризи застосовує інколи «як незграбні заходи, так і суто популістські, які інколи мають негативні наслідки». Щоб цих наслідків інколи не було, створено робочу групу з розробки додаткових заходів виходу з популізму, себто кризи. Про неї пан Президент і доповів панам міліціонерам. (До речі, щось давно генерал Дурдинець не очолював прориву з чергового катаклізму. Добре, якби цю групу ввірили саме йому. Колегам у червоних погонах це було б дуже приємно.) Поговорили гість і господарі й на профільні теми, зрозумілі колективу Академії внутрішніх справ: злочинність, наприклад. Як і популізм, остання ще має місце на просторах великої України. Її можна побороти, але не створенням робочих груп, а... всеукраїнською толокою. Саме так, бо, сказав Президент, боротьба зі злочинністю має стати всенародною справою. І від успіхів самого народу, зрозуміло, й «залежатиме ефективність реформування економіки, підтримання стабільності і спокою в суспільстві».

Ось так, міліція може трохи розпружитись. Її народ її збереже.

Людмила КОХАНЕЦЬ.

Парламентська хроніка

Скільки політиків – стільки й засад?

Вечірнє засідання 17 вересня

Обговорення законопроекту про визначення Верховною Радою України засад внутрішньої і зовнішньої політики того дня завершилося виступами представників фракцій, котрі висловили своє ставлення до п'яти альтернативних моделей розвитку суспільства і держави, запропонованих Михайлом Павловським («Громада»), Олександром Морозом (фракція соціалістів і селян), Наталею Вітренко (ПСПУ), Іваном Зайцем (Рух) та Юрієм Сахном (НДП).

Артур Білоус від фракції НДП, зокрема, зазначив, що проекти засад зовнішньої і внутрішньої політики «є не тільки і не стільки засадами, а власне доктринами тих політичних партій, якими представлені автори запропонованих засад». Фракція НДП запропонувала відхилити згадувані проекти, підкреслюючи, що регулювання засад — це питання Конституції.

Володимир Марченко (ПСПУ) та Олександр Турчинов («Громада») закликали депутатів голосувати тільки за законопроект автора своєї фракції.

Утім, один з лідерів СДПУ(о) Леонід Кравчук нагадав народним депутатам, що засади внутрішньої і зовнішньої політики України складаються з прийнятих законів, базуються на результатах референдуму 1991 року і Конституції. А тому зміна курсу є «правовою і політичною нісенітницею».

Голова фракції комуністів Петро Симоненко окреслив головне завдання парламенту: повернути в конституційне русло діяльність усіх гілок влади. Відставка уряду, на його переконання, дасть можливість для реалізації потенціалу грамотних спеціалістів.

Фракція зелених запропонувала створити тимчасову робочу групу, до складу якої ввійдуть по два представники від кожної фракції і автори законопроектів: вони створили б документ «певного національного компромісу».

Незалежні готові були підтримати проект профільного комітету, а позафракційні вбачали раціональне зерно у позиції лівоцентристів.

Схоже, депутатський корпус навіть після заключних слів авторів законопроектів та їх співдоповідачів не визначився не тільки із законопроектами про засади (найбільше голосів набрав законопроект М. Павловського — 186), а й із самим поняттям «засади», якому надали додаткове тлумачення — «засідка».

Народні обранці розглянули та затвердили назву й декілька статей проекту закону про внесення змін і доповнень, що стосуються відпусток, до Кодексу законів про працю України у другому читанні. Доповідач із цього питання Юрій Донченко поінформував, що з 27 пропозицій народних депутатів урахувано лише 15. Пропозиції проголосувати решту статей у другому читанні чи відправити законопроект на повторне читання не були підтримані. Парламентарії вирішили провести консультації після закінчення вечірнього засідання, а наступного дня повернутися до розгляду цього питання.

Вечірнє засідання вів перший заступник Голови ВР Адам Мартинюк.

Наталя ЯРЕМЕНКО.
Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Зі здобутками у космосі та кризою на землі

Ранкове і денне засідання 18 вересня

(Початок на 1-й стор.).

Народні депутати Юлія Тимошенко та Олександр Турчинов засудили арешт відомого економіста, міністра опозиційного уряду «Громади» Миколи Сивульського, звинувачуючи Генпрокуратуру у протиправних діях.

Про земне говорив і лідер соціалістів Олександр Мороз, привернувши увагу до кричущої недосконалості поданого урядом проекту держбюджету-99. Олександр Ткаченко закликав розпочати роботу, наголосивши, що із 40 питань, винесених на нинішній пленарний тиждень, депутати розглянули лише 10, а звинувачень одне одному зробили в декілька разів більше.

У другому читанні було прийнято Закон про внесення змін і доповнень до Кодексу законів про працю щодо відпусток. Комітет із питань соціальної політики та праці пропонував відхилити урядовий законопроект про внесення доповнень до деяких законодавчих актів про оплату праці (з чого видано і відповідний президентський указ). Ним пропонувалося заборонити підвищувати зарплату на підприємствах, що мають заборгованість у її виплаті. Мотивували це тим, що керівники підприємств, робітники яких місяцями не отримують грошей, встановлюють самі собі високі оклади та премії. На думку комітету, розмір зарплати слід визначати, виходячи з конкретних результатів праці та мінімальних державних гарантій. Однак із цим не погодилася більшість депутатів (лише 222 — «за»).

Депутати відхилили і повернули на доопрацювання Кабмінові та профільному комітетові (243— «за») законопроекти про внесення змін до деяких законів України стосовно мінімальної зарплати. Уряд пропонував взагалі відійти від мінімальної зарплати як розрахункової величини при соціальних виплатах, а їх розміри встановити «в межах коштів, передбачених на ці цілі». В яких межах? — запитували депутати. Збільшити на 20 копійок нинішні 5,2 гривні матерям з дітьми до трьох років та 12,5 грн. допомоги з безробіття? На думку комітету, такий підхід суперечить статті 46 Конституції і може призвести до цілковитої ліквідації соціальних гарантій для найменш захищених, особливо сімей із дітьми. Співдоповідач Олександр Стоян пропонував визначити у законі мінімальну величину виплат відповідно до межі малозабезпеченості.

Верховна Рада прийняла (259 голосами «за») постанову про Указ Президента України «Про скорочення видатків Державного бюджету України на 1998 рік». У ній запропоновано Президентові призупинити дію зазначеного указу, Кабінетові міністрів —провадити фінансування бюджетних витрат згідно із Законом про держбюджет-98. У разі невиконання цієї вимоги Верховна Рада розгляне питання про перевищення Президентом своїх повноважень.

Юліана ШЕВЧУК.

Заява фракції «Громада» у ВР України

Останнім часом виконавча влада та окремі політичні сили, відчуваючи повну втрату довіри до них людей, вдалися до методів залякування політичної опозиції. Про скоординованість і сплановуваність їх дій свідчать як неподинокі факти розправ руками силових структур над окремими політиками, засобами інформації та журналістами, так і погрози фізичного знищення політичних опонентів.

«Громаду» та її лідерів уже не раз пробували залякати порушенням кримінальних справ, перманентними обшуками приміщень партійних осередків і так званими «викривальними» публікаціями у підконтрольних владі засобах масової інформації. Але жодне з висунутих проти партії та її лідерів звинувачень так і не знайшло підтвердження. Відчуваючи свою цілковиту неспроможність протистояти політичній опозиції й безперспективність усіх, випробуваних нинішнім політичним режимом і його прислужниками, методів тиску на «Громаду» та її лідерів, влада разом зі своїми тимчасовими політичними союзниками вдалася до обгрунтування можливості фізичного знищення лідера «Громади» Павла Лазаренка. Для цього громадську думку країни готують до майбутніх сенсацій, основою яких є начебто «кримінальні розборки» між високими посадовими особами.

Так, 17 вересня у статті «Влада обіцяє назвати «високопосадових» убивць Євгена Щербаня», надрукованій на сторінках газети «День» Центром журналістських досліджень, вибудовується версія про начебто причетність лідера партії «Громада» та його оточення до вбивства відомого бізнесмена, народного депутата України Євгена Щербаня.

За брутальними домислами представників окремих структур, які наводить газета «День», Всеукраїнське об'єднання «Громада» вбачає одне: спробу виправдати (а така версія все частіше з'являється в українській пресі) можливий замах на лідера партії «кримінальними розборками між кланами» і захистити нинішню владу від будь-якої відповідальності за фізичне знищення політичних опонентів. Такі дії дуже чітко вписуються у контекст спроб позбавити екс-прем'єра, народного депутата України Лазаренка особистої охорони і наданого йому автомобіля, виселення його сім'ї з території об'єкта, що перебуває під охороною...

Всеукраїнське об'єднання «Громада» різко засуджує спроби владоможців та їх прислужників будь-якими засобами компромату і брудними натяжками принизити честь і гідність представників опозиційних сил, звинуватити їх у причетності до «кримінальних розборок» та вбивств «на замовлення». Ми не визнаємо жодних погроз і заявляємо: «Громада» не поступиться своїми принципами ні за яких обставин. Ми закликаємо вітчизняну і світову громадськість виступити на захист конституційних прав політичної опозиції в Україні, щоб не допустити фізичної розправи над противниками нинішньої влади. Так — законності! Ні — політичним розправам!

Постанова Верховної Ради України

Про надання Спеціальній контрольній комісії Верховної Ради України з питань приватизації повноважень тимчасової слідчої комісії з питання проведення розслідування обставин створення та діяльності Акціонерної компанії «Держінвест України», Державного підприємства «Фінпром» та видання Указу Президента України від 27 березня 1998 року № 233

З метою перевірки дотримання законодавства з питань приватизації та фактів порушення прав власності громадян України на свої заощадження в установах Ощадного банку України та колишнього Укрдержстраху Верховна Рада України **постановляє:**

1. Надати Спеціальній контрольній комісії Верховної Ради України з питань приватизації повноваження тимчасової слідчої комісії.

2. Спеціальній контрольній комісії Верховної Ради України з питань приватизації:

провести розслідування обставин створення та діяльності Акціонерної компанії «Держінвест України» та Державного підприємства «Фінпром»;

вивчити питання щодо законності передачі у довірче управління закріплених у державній власності пакетів акцій Національної акціонерної страхової компанії «Оранта», інших підприємств та наслідків такої передачі;

з метою запобігання масовому шахрайству на фондовому та фінансових ринках України, порушенню прав власності громадян України на свої заощадження в установах Ощадбанку України та колишнього Укрдержстраху провести розслідування щодо обставин видання Указу Президента України від 27 березня 1998 року № 233 «Про додаткові заходи щодо компенсації громадянам втрат від знецінення грошових заощаджень в установах Ощадного банку України і Укрдержстраху», постанов Кабінету Міністрів України від 5 червня 1998 року № 809 «Про визначення уповноважених осіб, на які покладається здійснення операцій з компенсаційними сертифікатами та акціями відкритих акціонерних товариств» та від 31 липня 1998 року № 1196 «Про додаткові заходи щодо виконання Указу Президента України від 27 березня 1998 року № 233», відповідності їх чинному законодавству, а також законності передачі не отриманих громадянами України станом на 1 липня 1998 року компенсаційних сертифікатів іншим особам;

про результати розслідування доповісти Верховній Раді України до 6 листопада 1998 року.

3. До прийняття Верховною Радою України звіту Спеціальної контрольної комісії Верховної Ради України з питань приватизації та відповідного рішення по звіту Кабінету Міністрів України Фонду державного майна України зупинити продаж пакетів акцій відкритих акціонерних товариств на спеціалізованих сертифікатних аукціонах за компенсаційні сертифікати.

4. Ця Постанова набирає чинності з дня її опублікування.

Голова Верховної Ради України
О. ТКАЧЕНКО.

м. Київ,
15 вересня 1998 року.
№108-XIV.

Постанова Верховної Ради України

Про проект Закону України про погашення не отриманих громадянами до 1 липня 1998 року компенсаційних сертифікатів

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Схвалити у першому читанні проект Закону України про погашення не отриманих громадянами до 1 липня 1998 року компенсаційних сертифікатів.

2. Доручити Спеціальній контрольній комісії Верховної Ради України з питань приватизації доопрацювати зазначений проект Закону з урахуванням пропозицій суб'єктів права законодавчої ініціативи і внести його на розгляд Верховної Ради України на друге читання.

Голова Верховної Ради України
О. ТКАЧЕНКО.

м. Київ,
15 вересня 1998 року.
№ 107-XIV.

Постанова Верховної Ради України

Про проект Закону України про внесення змін і доповнень до Закону України «Про цінні папери і фондову біржу»

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Відхилити проект Закону України про внесення змін і доповнень до Закону України «Про цінні папери і фондову біржу», поданий Президентом України.

2. Комітету Верховної Ради України з питань фінансів та банківської діяльності з урахуванням пропозицій суб'єктів права законодавчої ініціативи до 30 вересня цього року підготувати проект Закону про внесення змін і доповнень до Закону України «Про цінні папери та фондову біржу» до повторного другого читання.

Голова Верховної Ради України
О. ТКАЧЕНКО.

м. Київ,
15 вересня 1998 року.
№ 109-XIV.

Держбюджет, як решето

Рахункова палата перевірила використання Міністерством закордонних справ України коштів, виділених на міжнародну діяльність у 1997—1998 роках.

У використанні міністерством бюджетних коштів у сумі 256 млн. гривень, виділених на міжнародну діяльність держави у 1997-му і першому півріччі 1998 року, було виявлено факти неефективного і нецільового їх витрачання. Недосконалість методології формування витрат на утримання дипломатичних установ за кордоном дала можливість МЗС безпідставно завищити на 23 млн. доларів США обсяги необхідних на зазначені цілі асигнувань, а Міністерству фінансів включити їх до видатків державного бюджету на 1997—1998 роки.

Фахівці Рахункової палати зафіксували випадки, коли бюджетні кошти, призначені на придбання приміщень для дипломатичних представництв України за кордоном, перераховувалися міністерством із затримкою та в обсягах, що недостатні для здійснення фінансових операцій. У результаті на рахунках посольств у зарубіжних банках іноді тривалий час накопичувалися й не використовувалися за призначенням значні кошти. Зокрема, для придбання приміщення в м. Каїрі вартістю 2,8 млн. доларів США міністерством здійснено шість перерахувань на загальну суму 2,7 млн. доларів, але за цей час будинок був уже проданий іншому покупцеві.

Внаслідок відсутності належного обліку та механізму визначення сум і термінів сплати внесків до міжнародних організацій та погашення відповідної заборгованості міністерством незаконно отримувалися прибутки за кордоном. За рахунок надходжень від додаткових зборів за консульські послуги Міністерство закордонних справ, по суті, створило позабюджетний фонд, що не передбачено законодавством. З одержаних таким чином протягом 1997-го і першого кварталу 1998 року 3,9 млн. гривень до бюджету перераховано лише 1,9 млн. гривень, решту коштів було використано на господарські потреби. Під час перевірки встановлено також інші порушення.

За дорученням Верховної Ради України колегія Рахункової палати розглянула питання про стан використання коштів державного бюджету, виділених для проведення реконструкційних та будівельних робіт у місті Києві протягом 1997-го та першого кварталу 1998 року. Встановлено, що за вказаний період за рахунок коштів державного бюджету в оперативне управління Київської міськдержадміністрації було фактично спрямовано 12,6 млн. гривень, з яких урядом та Мінфіном незаконно профінансовано 7,8 млн. гривень, в тому числі всупереч існуючому на даний час порядку на підставі постанов Кабінету міністрів 4,4 млн. гривень з резервного фонду уряду.

На підставі розпорядження Кабінету міністрів за рахунок капітальних вкладень у поточному році фінансувалися витрати на приведення у належний стан приміщень Палацу мистецтв «Український дім» у сумі 2 млн. гривень, частину яких використано також на інші цілі.

З урахуванням виявлених фахівцями Рахункової палати недоліків колегія прийняла рішення інформувати Верховну Раду України, Кабінет Міністрів України та органи державної влади, в яких здійснено перевірку, про встановлені порушення і запропонувати вжити заходів щодо їх усунення.

Прес-служба Рахункової палати.

У номер

● *Київ*

Фронтовиків дедалі менше й менше

З лівобережних районів області на Київщині розпочалися урочистості з нагоди 55-річчя визволення краю від фашистських загарбників, повідомляє ДІНАУ. До місць колишніх боїв осені 1943-го прибувають нечисленні фронтовики. Дедалі менше залишається місцевих жителів —учасників і свідків тих далеких подій.

Серед перших включилися у відзначення цієї символічної дати у Яготинському районі. Вчора естафету підхопили села Броварського району. Паралельно проходять урочистості у Баришівці, Згурівці, Переяславі-Хмельницькому. В гості до переяславців прибули ветерани колишнього 10-го Дніпровського танкового корпусу — учасники форсування Дніпра на Букринському плацдармі.

● *Миколаїв*

Самі собі захисники

У селі Трикрати Вознесенського району Миколаївської області з ініціативи сільради створено добровільну народну дружину, яка взяла на себе всі клопоти щодо безпеки й спокою односельців. 72 добровольці на чолі з сільським головою Валерієм Коваленком невеликими групами згідно з графіком патрулюють нічними вулицями, виїздять на поля, де ще є врожай, навідуються до ферм, складів, чергують у будинку культури.

Повідомлення прес-центру Генеральної прокуратури України

Генеральна прокуратура України розслідує кримінальну справу про зловживання окремих посадових осіб при поставках природного газу в Україну і його реалізації українським споживачам.

17 вересня 1998 року Генеральною прокуратурою України заарештовано президента Українського газоресурсного консорціуму Сивульського Миколу Івановича за дії, що спричинили тяжкі наслідки, зокрема за умисне незаконне перерахування ним 10 млн. 411 тис. гривень, належних акціонерному товариству «Укргазпром», на рахунки комерційної структури — промислово-фінансової корпорації «Єдині енергетичні системи України».

ЗАЯВА фракції «Громада» у Верховній Раді України

Вранці 17 вересня 1998 р. у Києві правоохоронними органами було заарештовано відомого економіста, доктора економічних наук, колишнього заступника міністра фінансів України, міністра опозиційного уряду партії «Громада» Миколу Івановича Сивульського. Влада черговий раз продемонструвала нехтування елементарними нормами демократії, відмовивши адвокатам у зустрічі з арештованим Миколою Сивульським.

Ховаючи заарештованого і не даючи йому можливості зустрітися з адвокатами, влада негайно розгорнула широку дискредитаційну кампанію в засобах масової інформації проти М.Сивульського. Без сумніву, його активну позицію у справі захисту національної економіки влада спробує видати за звичайний економічний злочин, усіма доступними їй способами маскуючи цілком очевидне політичне підгрунтя цієї справи.

Головною причиною арешту стала принципова позиція М. І. Сивульського, який активно розвінчував наміри чинного режиму таємно від українського народу продати за безцінь рештки високоефективних українських підприємств. Останньою краплиною, яка переповнила чашу терпіння правлячої верхівки, був активний опір відомого українського економіста Миколи Сивульського планам продажу «Укртелекому» та державної енергетичної власності за сміхотворно низьку ціну — 1700 млн. доларів.

ВО партія «Громада» глибоко обурена аморальною та антиправовою діяльністю правлячого режиму. Арешт Миколи Сивульського є черговою ланкою у процесі цькування опозиційних сил, широкомасштабних акцій, закриття опозиційних газет, арештів відомих опозиціонерів.

Керівництво партії «Громада» отримує велику кількість телефонних звернень від громадян, які стурбовані широкомасштабним наступом на залишки демократичної опозиції в Україні та пропонують «Громаді» свою підтримку. Партія «Громада» вдячна за підтримку всім людям доброї волі та заявляє, що вона всіма можливими конституційними та правовими методами буде боротися проти свавілля влади.

Партія «Громада» звертається до всіх свідомих українських громадян та світової громадськості з закликом виявити політичну та громадську свідомість. Необхідно всіма силами зупинити наступ диктатури в Україні!

Від редакції: *Не оцінюючи ситуацію, варто, однак, сказати, що повідомлення прес-центру Генпрокуратури, яка лише веде розслідування у справі, подається так, ніби Миколу Сивульського вже засуджено. «Дії, що спричинили тяжкі наслідки» ще треба довести в суді. Поки що Микола Сивульський може бути хіба що підозрюваним. Ось так, не поспішайте, панове прокурори, видати бажане для когось за дійсне.*

У номер

● *Алушта*

Приголубив «Ласкавий берег»

В Алушті відбувся перший міжнародний фестиваль журналістів країн СНД. У такий спосіб місцева влада вирішила привернути увагу потенційних відпочивальників до принад унікального рекреаційного регіону.

Як зазначив голова Спілки журналістів України Ігор Лубченко, спілка й надалі підтримуватиме фестивалі, що відбуваються в курортній зоні. Про те, як зміцнити алуштинський регіон, разом із журналістами міркували й керівники оздоровниць, представники кримського уряду, Держкомітету з курортів та туризму, Союзу сприяння розвитку сільського, зеленого туризму. Фестиваль завершився розіграшем лотереї, презентацією путівника по Алушті, прийняттям положення про Клуб журналістів, що пишуть про туризм.

● *Сімферополь — Харків*

Дурман привабливіший за помідори?

Трагедія, що сталася в Бахчисарайському районі, стривожила весь Крим. З діагнозом тяжкого отруєння до районної лікарні було доставлено дванадцять учнів Соколинівської школи, що допомагали збирати помідори одному господарству.

Перед роботою дорослі пояснили школярам, наскільки небезпечні коробочки дурману та інших отруйних бур'янів, що росли край поля. Та дітки захотіли спробувати сильних відчуттів — підняти настрій вирішили майже двадцятеро з них. «Дегустація» закінчилася картиною масового психозу: істеричний регіт, виття, сльози, втрати свідомості...

До речі, аналогічний випадок трапився й у Чугуївському районі Харківщини. Близько 15 школярів, що покуштували насіння дурману, опинилися на межі життя та смерті. Й лише професійні дії медперсоналу харківської дитячої лікарні запобігли неминучу трагедії.

● *Рівне*

Тиснути лапу звірям небезпечно

У Рівненському зоопарку знову пригода. П'ятнадцятирічний Дмитро обтрусив у зоопарку яблуню і заходився пригощати звірів. Спочатку спробував почастувати диких кабанів, а потім переліз через огорожу з метою поспілкуватися з гімалайськими ведмедями. Та, на лихо, занадто близько підійшов до клітки — ведмедиця, миттєво висунувши лапу з клітки, уп'ялася кігтями хлопчакові в руку, а потім вчепилася зубами.

Почувши зойки, на допомогу юному ентузіасту поспішили працівники зоопарку і за допомогою багра визволили його. «Пригощальник» опинився у лікарні...

А нещодавно тут «поспілкувався» з левом рівнянин Савчук, забажавши власноруч потиснути лапу цареві звірів. Вийшло навпаки: першим «потиснув» гривастий...

Завтра — День працівника лісу

Стежками царів, оленів і генсеків

(Початок на 1-й стор.).

Дивної краси гірсько-лісова дорога зустрічає кремезними дубами: найстаріші — майже 300-річні. Рідко хто милувався ними, адже протягом століть, як і нині, ці ліси заповідні. На Нікітській яйлі долаємо одноіменний, найвищий у Криму, майже 1,5-кілометровий перевал. З білоколонної «Альтанки вітрів», збудованої за особистою вказівкою Хрущова, милуємося Гурзуфом, Артеком, Ведмідь-горою.

Далі Червоний камінь — внизу Ялта, прямо — Ай-Петрі. Двадцять два кілометри спуску височенним сосновим лісом дарують зустріч з кримським благородним оленем.

Споконвіку тут жив і кабан, та перебили його ще в XV столітті, але 30 років тому знову завезли аж із Уссурійського краю. Козулі — теж аборигени. А муфлонів привезли для царських полювань із самої Корсики. Тепер їх близько 120 голів: найбільша популяція серед країн СНД. Борсуків, куниць, рідкісних порід лисиць і білок завезли перед війною з Алтайського краю.

Птахи — це у філіалі «Лебедині острови» на Каркінітській затоці, де на 10 тисячах гектарів зимують 8—10 тисяч лебедів та інше водоплаваюче птаство. Тут же, в горах, маємо заледве 3 десятки чорних грифів. Птах з розмахом крил 2,5 метра з усієї європейської частини колишнього СРСР зберігся лише в Криму. Нині місцями, куди допускалися лише одиниці обраних, проїжджає щосезону щонайменше 15 тисяч туристів, але лише автомобільних. Піших у заповідник не пускають —від них можна й пожежі дочекатися.

... Ліси заповідника — це легені курортних міст, тут разом з організмом очищається й людська душа. Недаремно ці місця здавна вважали святими чимало поколінь різних народів. Хоча б Гурзуфське сідло — чи не найвища точка Кримських гір, де, прокладаючи газопровід, випадково знайшли древнє святилище з силою-силенною скарбів, які принесли сюди, прошкуючи Великим шовковим шляхом, представники різних народів і релігій, починаючи з таврів. П'ять років тривали тут розкопки, які значно збагатили музеї й археологічну науку. Так Кримський заповідник став привабливим об'єктом і наукового туризму. Це, крім слави, допоможе заробляти гроші на природоохоронні роботи, адже вічну красу треба пронести в часі якнайдалі, щоб нею милувалися наші діти і діти дітей та ставали кращими, чутливішими, гармонійнішими і щасливішими за нас.

БУВ УЛЮБЛЕНЦЕМ АМЕРИКИ, ТЕПЕР ДОНБАСУ

З 2 ПО 10 ЖОВТНЯ в Донецьку відбудеться п'ятий Міжнародний фестиваль «Зірки світового балету».

Свято мистецтв в індустріальному краї сприймається як закономірна подія. Нещодавно вихованка Донецької школи хореографічної майстерності Вадима Писарєва Юлія Полгородник стала лауреатом престижного міжнародного конкурсу артистів балету в місті Джексоні (США) і одержала за рішенням журі бронзову медаль.

Десять років тому на цьому ж конкурсі Вадим Писарєв, завоювавши Гранпрі і золоту медаль, став улюбленцем американської публіки. Після цієї перемоги він об'їхав з гастролями майже всі штати США.

Фестиваль вже давно подолав кордони України й здобув міжнародне визнання. Про свій приїзд у Донецьк повідомили Ніна Ананіашвілі (Москва), Хосе Каррено (США), Ерік Ву Ан (Франція), Джай Сасакі (Японія) та інші суперзірки сучасного балету.

Як вважає директор фестивалю Геннадій Кондауров, фестиваль приречений на успіх — такий високий рівень майстерності його учасників.

На знімку: Вадим Писарєв та його дружина й партнерка Інна Дорофеєва.

Сергій МЕЛЬНИЧУК, журналіст

ЗАМІСТЬ ПАРТИ — ЛОПАТА...

ПОНАД 700 дітей шкільного віку, з яких 69 — початкових класів, 108 — середніх, а решта — старших класів на Рівненщині залишилися поза школою.

Проблема тижня

Хто винен? Обставини, що склалися у державі. Вчителі сидять без зарплати, то й не дуже переймаються, аби, як колись, усіх дітей «охопити». Батьки школярів теж часто-густо не мають за що хліба купити, тому діти мусять влаштовуватися на роботу, аби хоч якось допомогти сім'ї.

Отже в області при перевірках шкіл не зафіксовано жодного звернення керівництва шкіл до місцевих рад про притягнення батьків до відповідальності за порушення вимог щодо навчання дітей. Зате до керівних освітніх органів постійно надходять скарги батьків на безпідставну відмову дирекцій шкіл у прийомі учнів до 10-х класів, нічим не мотивоване відрахування зі школи, закриття вечірніх класів...

За такої ситуації багато наших юнаків і дівчат, досягнувши зрілого віку, на запитання: «Що ти можеш робити?», — даватимуть відповідь: «Можу копати, а можу й не копати»...

Рівненська область.

Дошка пошани

Засада

Криївка. Підпільник Кіндрат при світлі каганця читає газету. Його подільник Юзик набиває патронами автоматний ріжок...

— Юзику, ти чув про Засади?

— А хто в ній сидить?

— Вітренко і Марченко, бовдуре! Я кажу про їхній проект Засад зовнішньої і внутрішньої політики — з продовольчими картками, і білоруським досвідом, і туалетним папером...

— І що ця засада крутіша за нашу?

— Порівняв! Людська черга смертельніша за автоматну...

Заварили кашу — тепер масла просять

Юрій Лужков, мер Москви:

— У нас масла вистачить на всіх!

ВІД ЧЕРГОВОГО: Тим паче, що у вас, видно, ще й не всі вдома.

Побічний космічний ефект

Анатолій Кашпіровський:

Я переконаний, що коли із космосу спробувати поспілкуватися із землянами, результати будуть просто фантастичні. Наприклад, у людей виростуть ампутовані руки, ноги...

ВІД ЧЕРГОВОГО: Анатолію Михайловичу, а ще кажуть, при цьому запросто встають із мертвих. Правда, є чутки: після таких сеансів заново народженим уже до кінця другого життя мучить енурез...

М... + Б... = КДБ?

— Чув, що пишуть газети: китайці вважають Моніку Левінскі агентом КДБ!

— Якого, якого «Б»?!

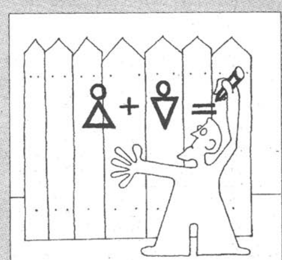

Черговий по дошці Вілен КАЙДАШ.
Мал. Володимира ВАСЬКОВЦЕВА.

Юліана ШЕВЧУК, «Голос України»

Бюджет за одну ніч

Як ВІДОМО, 15 вересня уряд подав до Верховної Ради України попередній проект державного бюджету на наступний рік. Що ж він передбачає?

Проект тижня

У запропонованому Кабміном проекті закладено такі параметри: доходи — 22,2 млрд. грн., витрати — 22,9 млрд. грн., дефіцит бюджету — 0,7 млрд. грн. Прогнозований обсяг доходів зведеного бюджету визначено на рівні 31,1 млрд. грн., витрат — 31, 8 млрд. грн.

На думку голови Комітету Верховної Ради з питань бюджету Юлії ТИМОШЕНКО (фракція «Громада»), цей документ безнадійно застарів, ще не народившись. «Це — просто сміття, яке уряд, щоб не порушити Конституцію, 15 вересня звалив бюджетному комітету, щоб він із ним розібрався, — каже вона. — Без будь-якої основи соціально-економічних показників, без прийняття програми дій уряду, без визначення кредитно-грошової політики. Проект держбюджету грунтується на старих, нереальних макроекономічних показниках, що були в країні до кризи. Нині змінився валютний коридор і, відповідно, — докорінно всі показники. Їх уже не можна покласти у чіткий математичний розрахунок бюджету». Ю. Тимошенко розцінює подання законопроекту як просто виконання урядом формальностей, а не бажання подати кваліфікований документ.

Заступник голови бюджетного комітету Євген ЖОВТЯК (фракція Руху) вважає, що проект закону про держбюджет-99, поспіхом зверстаний в ніч з 14 на 15 вересня, вкрай консервативно підходить до формування місцевих бюджетів. На його думку, Міністерство фінансів знехтувало вимогами Конституції та Бюджетної резолюції, залишивши поза увагою численні вимоги органів місцевого самоврядування. «Вперше в історії незалежної України, — зазначає Є. Жовтяк, — відразу 13 територіальних одиниць (11 областей, Київ і Севастополь) стають областями-донорами держбюджету. 1998 року таких регіонів було 5. Тепер Львівська та Сумська області із традиційних отримувачів дотацій перетворилися на постачальників лишків до держбюджету. Про яке фінансове вирівнювання (а це вимога Бюджетної резолюції) можна говорити, якщо, згідно з проектом бюджету-99, видатки у найбільш забезпечених бюджетними ресурсами областях — Київській та Житомирській —становитимуть, відповідно, 276 та 238 гривень на душу населення, а в найбільш обділених — Херсонській та Чернівецькій — 183 і 174. Різниця між обсягом вилучень до держбюджету та обсягом дотацій для місцевих бюджетів становитиме 1922 млн. грн. Отже, держбюджет перетворюється на помпу, що викачуватиме ці ресурси із місцевих бюджетів на обслуговування загальнодержавних програм — передусім на виплату 4,6 мільярда зобов'язань за внутрішнім та зовнішнім боргом».

Безумовно, розгляд і корегування в парламенті основних макропоказників економічного та соціального розвитку нашої держави на наступний рік будуть бурхливими. Цілком можливо, що деякі політичні сили спробують використати сам процес прийняття держбюджету-99 для прикраси власного іміджу. У свою чергу, Президент України Леонід Кучма минулого четверга під час відвідин Академії внутрішніх справ уже заявив, що «ні в якому разі й ніколи не підпише «популістський» бюджет».

Репліка

Роман у жанрі обману

Тиждень тому в інтерв'ю газеті «День» ведучий телепрограми СТБ «Вікна. Огляд преси» Роман Скрипін сказав таке: «... **багато редакцій пропонують (нам) свої матеріали... Є й такі, хто не показує своїх перших сторінок, або надсилає вибірково, знаючи, що деякі передовиці чи навіть цілі сторінки в загальному контексті звучатимуть дещо комічно... Одна з них — «Голос України»**.

От уже й комічно — мусимо з'ясовувати стосунки з юним колегою! Мусимо нагадувати, що **всі свої сторінки на телебачення надсилаємо без винятку**. Якщо котрісь із них запізнюються (через зрив графіка абощо) — то це технічна, а не моральна причина.

Та річ, здається, зовсім не в тім. Переглянувши програму Романа на СТБ, легко переконатися: з газет він обирає ті, які йому подобаються. Це його особиста справа і його професійне право — адже «офіційні» газети (подібні до нашої) невигідно використовувати для 10-хвилинного експрес-огляду. Тут ми Романа розуміємо. Але не розуміємо, чому він так і не сказав. Ми ж не кажемо, що Роман у даному разі був підкуплений якимись нашими недоброзичливцями — бо це був би зухвалий домисел. То чому ж сам Роман дозволяє собі домисли щодо нас? Пане Романе, подумайте самі: було б справді комічно, якби ми, маючи тираж понад 200 тисяч, боялися оприлюднення. Чи ви всерйоз гадаєте, що ми надсилаємо свою газету тисячам передплатників — а вам одному надсилати боїмося?

Коротше, бажаємо творчого зросту — рости вам є куди. А за безкоштовну рекламу вашої передачі дякувати не треба.

Анастасія АСТАХОВА, Яна КРИВДА

Бути студентом Політеху — престижно

Сторіччя тижня

У ЦІ ЧУДОВІ осінні дні, що їх ніби спеціально до цієї події приурочила природа, Київський національний технічний університет «КПІ» відзначає своє сторіччя.

Далекого 1898 року урочисто закладено перший головний корпус, будівництво якого здійснювала відома варшавська фірма. А директором інституту призначено одного з організаторів тодішньої вищої технічної освіти професора В. Кирпичова.

Одразу до інституту запрошують викладачів найвищої кваліфікації. А випускниками цього вузу були такі особистості, як відомий учений у галузі енергетики академік АН СРСР Вінтер, директор Інституту металургії Бардін, видатний вітчизняний авіаконструктор Мікулін та багато інших знаних у світі науковців, керівників і організаторів виробництва.

Не припиняв своєї роботи інститут і в роки німецької окупації. Евакуйований до Ташкента, він продовжував готувати такі необхідні для тодішньої промисловості інженерні кадри.

І ось у рамках святкування 100-річчя свого вузу його славні дочки і сини прибули на зустріч випускників. Серед них відомі вчені, політики, бізнесмени і просто прекрасні фахівці своєї справи. Вони горді тим, що їхньою альма-матер був саме Політех.

А інститут тим часом широко відкрив двері оновлених корпусів, прекрасно оснащених аудиторій, комп'ютерних класів. А ще до сторіччя відкрито музей вузу, першим почесним відвідувачем якого став Президент України Леонід Кучма. У рамках святкування також відбулося засідання ученої ради, інші приурочені до події заходи.

Останніми роками, коли вузу було надано статус Національного технічного університету, невпізнанно змінилося його обличчя.

На 25 факультетах здобувають вищу освіту понад 15 тисяч юнаків і дівчат.

Поруч із традиційними для Політеху спеціальностями тут відкрито також факультети права, іноземної філології, видавничої справи. Третій рік веде підготовку факультет соціології. До речі, цього року він посів перше місце серед вузів за кількістю бажаючих навчатися тут.

Вуз став одним із форпостів підготовки кадрів, успішно розвиває фундаментальні науки.

Бути студентом цього вузу знову стало престижно.

Тож у добру путь, Політех!

Павло БУЛЬБАС, журналіст

От якби вони нас ще й курити відучили!

Резонанс тижня

Здавалось би, про що тут говорити, коли Міністерство охорони здоров'я з цього приводу все вже сказало і всіх попередило? Але ось у Черкасах, як завжди — у вересні, відбулися дні місцевої тютюнової фабрики, приурочені цього разу до 120-річчя її заснування та до 5-річчя від часу створення спільного підприємства з всесвітньо відомою німецькою фірмою «Реемтсма». Звичайно, не обійшлося без рекламної кампанії, але окрім неї було й дещо цікаве навіть для тих, хто принципово не курить. Йдеться про культуру виробництва та мінімалізацію шкідливих впливів отого самого виробництва на довкілля.

Ще кілька років тому до фабрики в Черкасах ставилися так: робіте ви своє діло — робіть, але ж ви угніздилися в самісінькому центрі міста, навколо люди живуть, і не всі хочуть дихати тим, чим ваше виробництво пахне! Біля вашої прохідної щодня гуркочуть і чадять сотні автомашин! У відповідь на критику фабрика перенесла свою прохідну подалі від житлового району. А ще встановила, кажуть, єдиний у країнах Східної Європи біофільтр, що не пропускає в атмосферу неприємних запахів. А тепер закінчує реконструкцію своєї котельні, після чого її нібито взагалі нелегко буде почути нюхом. Мовляв, ми —фабрика без шкідливих звичок.

Втім, щоб черкащани зовсім не забули про її існування, фабрика щороку влаштовує день відкритих дверей. Мовляв, подивіться, чим ми дихаємо. Завдяки цьому тисячі людей побували там — ознайомилися з процесом. Знайомство справді було корисним, якщо абстрагуватися від того, що тут виробляють, і спробувати оцінити, як тут використовують німецькі інвестиції. Очевидно, що завдяки інвестиціям змінилися не лише технологічні, а й психологічні засади виробництва. Кожен робітник за допомогою спеціального обладнання самостійно контролює якість продукції. Які б не були закордонні технології та обладнання, а місцеві раціоналізатори їх удосконалюють, приміром, самі створили автомат з укладання сигарет. Тут працюють фізична та хімічна лабораторії, причому, остання, де перевіряються сигарети на вміст нікотину та шкідливих смол, — поки що єдина, акредитована в Україні. А за оснащенням вона навіть краща, ніж аналогічна лабораторія в самій Німеччині. Хтось зауважить: краще чи гірше, все одно тут вже нічого нашого не лишилося. Лишилося, приміром, те, про що ми колись так любили говорити —робітничі династії, коріння яких сягає аж у минуле століття. Вони зберігають і примножують секрети дідівської майстерності.

Мабуть, варто додати, що фабрика — найбільший платник податків в області. Торік до бюджету було перераховано 57 мільйонів гривень, а за вісім місяців року нинішнього надійшло вже 66 мільйонів. «Реемтсма-Черкаси» і спонсор серйозний: на постійній основі фінансово підтримує обласний дитячий та юнацький фестиваль сучасної пісні «Зоряний дощ», камерний оркестр обласного управління культури, творчість молодого письменника та художника Миколи Бабака (нещодавно він випустив чудову книгу «Вільхова кров»). Допомогу отримують обласна лікарня, пансіонат ветеранів війни і праці, дитячий будинок, школа-інтернат. Фабрика — у числі меценатів музею Василя Симоненка та будівництва Храму Покрови Пресвятої Богородиці у Черкасах.

... Після всього сказаного щорічне вересневе свято тютюнової фабрики має вигляд невинного популізму: місто гуляє і веселиться, ходить на концерти. Дехто єхидно зауважує: «От якби вони нас ще й курити відучили!»

Непогано було б, звісно...

Володимир ДУПАК, «Голос України»

Засноване Івченком — на віки

Пам'ять тижня

Видатному конструкторові авіаційних двигунів, засновнику запорізького машинобудівного конструкторського бюро «Прогрес» Олександру Івченку виповнилося б 95. До цієї дати та на знак доброї пам'яті про свого земляка 20 вересня в Токмаку, де Олександр Георгійович народився, на адміністративному корпусі заводу «Південдизельмаш» — там він починав свій трудовий шлях ливарником —буде відкрито пам'ятну дошку. Оголошено також про створення фонду імені О. Івченка задля підтримки авіаційної галузі: конструкторів «Прогресу» та моторобудівників «Мотор-Січі», які навіть за нинішньої фінансової скрути надали нові двигуни для літаків Ан-70, Ан-180, ТУ-334, Ан-140 та ін.

Не виключено, що до 100-річчя від дня народження Олександра Івченка перед авіаційним коледжем, що носить його ім'я, буде встановлено пам'ятник конструктору. Заплановано також випустити поштові конверт і марку з портретом Олександра Георгійовича.

Запоріжжя.

Владислав ЖМУРКОВ, «Голос України»

Знайшли одне одного аж через 55 літ

Зустріч тижня

Герої Радянського Союзу — сумчанин Семен Панасович Красій та киянин Микола Максимович Захарчук — були у перших рядах дивізій, які далекого 43-го визволили Суми від німецько-фашистських загарбників. І ось через десятиріччя побратими зустрілися знову. На святкування 55-ї річниці визволення міста з'їхалися однополчани з Івано-Франківська і Смоленська, Чернівців і Краснодара, Житомира й Москви, Києва і Улан-Уде... Віддали данину мужності живих і вшанували світлу пам'ять загиблих в боях за місто над Пслом делегації з Харкова, Курська, Воронежа, Києва, Санкт-Петербурга, болгарського міста-побратима Враци...

Ветерани-визволителі поклали квіти до пам'ятника Скорботної Матері, Меморіалу Слави, де золотом викарбувано імена майже 15 тисяч загиблих жителів міста, провели «уроки мужності» в школах обласного центру, взяли участь у святі вулиці Сумсько-Київських дивізій. На честь визволителів відбувся святковий концерт за участю оркестру Військово-морських сил України.

Суми.

Лідія ТИТАРЕНКО, «Голос України»

Тут юність природи жива

Ювілей тижня

Понад тисячу гектарів землі займає знаменитий Канівський державний природний заповідник, 75-річчя з дня заснування якого урочисто відзначено на Черкащині.

Унікальність заповідника в його окрасі — Канівських горах — стародавньому архіві цілих геологічних періодів і епох. У канівських ярах, вибалках і байраках учені знаходять рештки тварин і рослин, за якими вивчають послідовний розвиток флори і фауни від юрського періоду до наших днів.

Нині на схилах Канівських гір, на луках, у лісах і в пониззі Дніпра — понад 5 тисяч видів мешканців тваринного світу, одних лише птахів тут близько 300 видів.

У рамках ювілейних заходів працівники заповідника провели у Каневі міжнародну наукову конференцію на тему «Роль природних територій, що охороняються, у збереженні біорізноманіття», в якій взяли участь вітчизняні науковці — екологи, ботаніки, зоологи та їх колеги з Росії.

Черкаська область.

Людмила МЕНЖУЛІНА, Олександр КЛИМЕНКО (фото), «Голос України»

Почнемо заощаджувати, а потім і жити по-датськи?

Спільна енергетична програма, підтримана на міжурядовому рівні, вселяє оптимізм. І не тільки усмішками учасників.

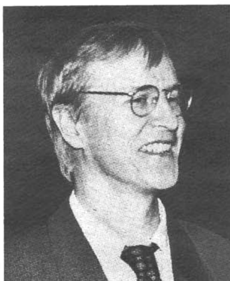

Відкриваючи конференцію-презентацію нового напряму міжнародного співробітництва в сфері ефективного використання енергоресурсів і зменшення шкідливого впливу на довкілля, голова Держкоменергозбереження Віктор Меркушов зазначив, що саме Данія зарекомендувала себе в світі автором найдієвіших заходів щодо економного та екологічно оптимального використання енергоносіїв. Завидний рівень життя у цій країні для українських громадян аж ніяк не захмарна мрія. Нам цілком під силу досягти непоганих результатів, якщо почнемо, нарешті, «плодити» не звіти про передбачувану роботу з іноземцями в цьому напрямі, а переймати і запроваджувати хороший досвід. Співробітництво може мати взаємовигідний характер, бо в українських фахівців теж є чому повчитися.

Очевидно, ця ідея лежала в основі дворічного переговорного процесу, якщо зрештою все-таки було підписано міжурядовий договір про співробітництво в енергетичній сфері, що враховує й аспекти захисту довкілля. Навесні поточного року Верховна Рада ратифікувала цей документ. Як сказав начальник відділу двостороннього співробітництва Національного агентства України з реконструкції та європейської інтеграції Сергій Худіяш, на сьогодні вже визначено умови роботи, до України прибув постійний представник Датського енергетичного агентства. Поки що в шкалі розподілу коштів східних фондів цієї організації частка України — лише 1%. Але якщо спільну програму схвалить Євросоюз, можна розраховувати на солідний грант. Пан Худіяш назвав суму в 1 млн. доларів тільки на розробку схеми фінансування проекту, яку готове надати Датське енергетичне агентство. Серед об'єктів, що входять до проекту, — реконструкція ТЕЦ у Саках, модернізація сміттєспалювальної установки в Києві, утилізація шахтного метану в Авдіївці тощо.

Цікаво було дізнатися у керівника датської енергетичної програми в Україні Клауса Фафнера, за яким принципом будується робота, чи мають намір датчани лишень «відіграти» європейський грант —безоплатну допомогу на нашому економічному полі, чи Україна може розраховувати на власні дивіденди?

— Основоположний принцип проекту, — сказав пан Фафнер, — безоплатна передача датського ноу-хау для розвитку досвіду і знань українських спеціалістів у сфері енергозбереження, впровадження нових технологій. Результати можна невдовзі побачити в Криму, там уже відбулися предметні переговори в уряді. В планах —установлення сонячних колекторів, вітрогенераторів... Приступаємо також до здійснення пілотного демонстраційного проекту модернізації системи центрального опалення Національного технічного університету.

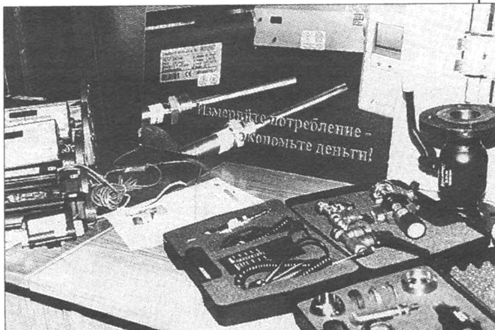

— Капіталістичний шлях ведення господарства передбачає неодмінне отримання прибутку. Чи задовольняє наше законодавство датську сторону і як учасники проекту мають намір ділити плоди спільної праці?

— Це датська державна програма і прибутку тут жодного не передбачено. Очевидно, фінансові інтереси з'являться у компаній, які буде задіяно в роботі. Ми сподіваємося всі спірні питання розв'язувати разом з Державним комітетом України з енергозбереження. Вони вже тепер люб'язно надали нам приміщення, інформацію про стратегію енергозбереження і про розвиток енергосектора. Зокрема, комітет виводить у пріоритетні напрями нетрадиційні джерела енергії. Це цілком вписується в рамки і нашої спільної програми, бо головна її мета — поліпшення екологічної ситуації в Україні. Ваша країна може отримати чималий прибуток шляхом заощадження енергоресурсів і зниження витрат на ввезення палива. Якщо справи йтимуть успішно, то для продовження роботи ми вже разом клопотатимемо про отримання додаткового фінансування проекту. Домогтися кредитів світових банківських структур непросто, в цьому датська допомога теж, гадаю, буде не зайва. Тобто, обидві сторони розраховують на зиск, і надії не безпідставні. Ми ще тільки на початку шляху, запрошуємо і журналістів скласти нам компанію.

— Якщо знайдеться про що писати — із задоволенням!

На знімках: Клаус Фафнер; продукція україно-датських СП з енергозберігаючих технологій.

Оголошення

Информация
об эмиссии акций открытого акционерного общества трест «Донбассдорстрой» в связи с индексацией основных фондов

Полное наименование: открытое акционерное общество трест по строительству и реконструкции автомобильных дорог.

Местонахождение: 340055, г. Донецк, Комсомольский проспект, 6-А. Код ОКПО 03450063.

Дата регистрации 25.01.95 г., распоряжение № 57-р, Ворошиловского районного совета народных депутатов г. Донецк.

Уставной фонд в сумме 147000 (сто сорок семь тысяч) гривен оплачен полностью.

Данные об эмиссии акций: общим собранием акционеров 19.03.98 г., протокол № 2, принято решение об увеличении уставного фонда на сумму индексации основных фондов путем эмиссии акций новой номинальной стоимости:

— общая сумма выпуска новых акций 9878400 (девять миллионов восемьсот семьдесят восемь тысяч четыреста) гривен;
— номинальная стоимость акции 16 гривен 80 копеек;
— количество 588000 (пятьсот восемьдесят восемь тысяч) штук;
— вид и категории акции: акции простые именные;
— акции выпускаются серии А с номера 1 по № 588000;
— форма выпуска: документарная.

После 01.10.98 г. акционеры, которые являются собственниками акций на эту дату, получат временные письменные обязательства про обмен акций предыдущего выпуска на акции новой номинальной стоимости того же количества.

Общество обязуется выдать сертификаты акций не позже шести месяцев после регистрации выпуска акций в государственной комиссии по ценным бумагам и фондовому рынку. Срок обмена не ограничен. Место обмена: ОАО «Регистрационная компания» 340050, г. Донецк, ул. Р. Люксембург, 26а.

Акционеры имеют право голоса на общем собрании акционеров принимать участие в распределении прибыли и получении дивидендов, принимать участие в управлении обществом, свободно распоряжаться принадлежащими им акциями в порядке, определенном законодательством.

Факторы риска, связанные с деятельностью АО:
— непоследовательность экономической политики государственных органов управления;
— сокращение инвестиционной деятельности промышленных предприятий.

Директор АФ «Шаг—Аудит» В. А. КАЛИМАНЧУК.

Арбітражний суд Луганської області (348000, Луганськ, пл. Героїв ВОВ, 3а) порушив справу № 12/86б про банкрутство ЗАО «Луганський регіональний спецавтоцентр «Таврія» (Луганськ, вул. Молодіжна, 22); р/р 2600030005 в Луганській обласній дирекції АКБ СР «УКРСОЦБАНК», МФО 304018 ІК 13406703.

Претензії кредиторів приймають протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Товариство з обмеженою відповідальністю «Рекламно-інформаційна агенція «К. А. S.», зареєстроване Печерською районною державною адміністрацією Києва 25.04.95 р. (свідоцтво № 24264369), оголошує про свою ліквідацію.

Претензії приймають протягом двох місяців за тел. 225-32-15.

Головне управління охорони здоров'я м. Києва повідомляє, що 30.09.98 р. о 10.00 за адресою: вул. Прорізна, 19, відбудуться торги (тендер) щодо закупівлі витратних матеріалів для служби гемодіалізу міста.

Довідки за тел. 225-12-06.

Дочірнє підприємство із благоустрою Відкритого акціонерного товариства «Акціонерна компанія «Київреконструкція», зареєстроване в Радянській районній адміністрації Києва 31.10.1996 року, реєстраційний номер 08527, ідент. код 21477976, повідомляє про свою ліквідацію.

Претензії приймають протягом 2 місяців з дня опублікування оголошення за адресою: 252032, Київ, вул. Саксаганського, 110. Тел. 244-00-80.

Дочірнє підприємство будівельно-монтажне управління «Сантехключ», зареєстроване 15 грудня 1994 року виконавчим комітетом Ленінградської районної ради народних депутатів Києва за № 21 634 476, оголошує про свою ліквідацію у зв'язку із приєднанням його до відкритого акціонерного товариства «Завод сантехнічних заготовок».

Керівництво.

Віталій АБЛІЦОВ, «Голос України»

У ЗВ'ЯЗКУ з тим, що в одній з київських газет опубліковані глави із згаданої в заголовку книжки московського автора, повної випадів проти української культури, і в них ідеться зокрема й про Олеся Гончара, редакція звернулася до вдови письменника Валентини Данилівни з проханням прокоментувати деякі «фантазії» автора «Лиця ненависті» (пропагандистський твір, за який В. Коротич одержав 1985 року Державну премію СРСР).

— Не вважаю за потрібне відповідати на поверхові, викривлені оцінки та неправдиві звинувачення колишнього київського письменника. Натомість пропоную вам його листи та інші матеріали, які відкриють читачеві справжнє обличчя людини, яка бувала в нашому домі і з появою якої в Києві виникло ще одне каламутне джерело чвар і розбрату. Від того стає ще сумніше на цьому світі...

«Зеркало» і задзеркалля Віталія Коротича

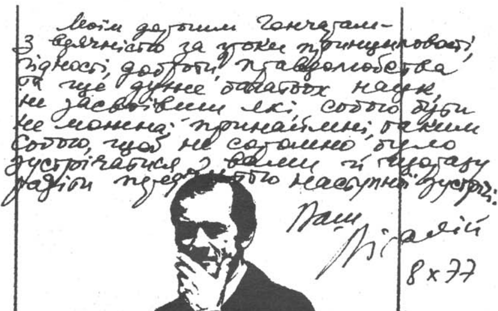
Моїм дорогим Гончарам —
з вдячністю за уроки принциповості,
гідності, доброти, правдолюбства
та ще дуже багатьох наук,
не засвоївши які, собою бути
не можна; принаймні, таким
собою, щоб не соромно було
зустрічатися з вами й щоразу
радіти передчуттю наступної зустрічі.
Ваш
Віталій
8 х 77

«Моїм дорогим Гончарам...»

Віталій Коротич був прийнятий до Спілки письменників 1962 року, тобто саме тоді, коли цю творчу організацію очолював Олесь Гончар.

Молодий поет (а потім і прозаїк, публіцист, кінодіяч...) швидко піднімався вгору — ордени Жовтневої Революції та «Знак Пошани», медалі, почесні грамоти і, ясна річ, творчі відзнаки: Державна премія України імені Т. Шевченка, Державна премія СРСР, премії імені П. Тичини, О. Толстого, Б. Полєвого, Ю. Фучика... Щоправда, пізніше він скаже, не моргнувши оком: «Я не служив Системі» («Зал ожидания»).

Майже всі видані книжки В. Коротич вважав за обов'язок дарувати керівникам СПУ.

«Моїм дорогим Гончарам — з вдячністю за уроки принциповості, гідності, доброти, правдолюбства та ще дуже багатьох наук, не засвоївши які, собою бути не можна; принаймні, таким собою, щоб не соромно було зустрічатися з вами й щоразу радіти передчуттю наступної зустрічі. Ваш Віталій.

8. Х.77».

Такий напис «вдячний» учень залишив на книжці «Кубатура яйця».

Через рік після того Олесеві Гончару виповнилося 60 років і В. Коротич поспішив відгукнутися на цю подію статтею в «Известиях»: «Когда я думаю об Олесе Гончаре, о книгах, уже написанных им, и тех, что он еще наверняка напишет, ко мне всегда приходит ощущение удивительной надежности этого писателя, последовательности, цельности его незаурядной натуры... Особенный талант искренности, располагающей доверчивости... Правота его выстояла и укрепилась на поле битвы... Щедрость его обращена к нам и тем более достойна уважения и благодарности».

У тому самому році В. Коротич побував в Лондоні й відгукнувся на цю поїздку нотатками в «Литературной газете», де писав і про зустріч з видатним англійським письменником Чарлзом Сноу.

«До чего же Гончар ваш глубоко и благородно мыслящий литератор! Ах, как хотелось бы, чтобы его прочли у нас в пристойных переводах на английский язык!» — зауважив класик.

Надихнутий такою оцінкою творчості автора «Собору», В. Коротич, видрукувавши вже за кордоном чергову свою книгу «Зал ожидания», посилає її в Київ з таким написом: «Моєму вчителеві порядності і літератури».

«Вечно испуганный,.. спившийся,.. графоман...»

1986 року, коли вибухнув Чорнобиль, В. Коротич виїхав до Москви. 1991 року, перебуваючи в США і дізнавшись про заколот у Москві, В. Коротич залишився за океаном. Тепер він ніби-то повертається до Києва, можливо, відчувши запах передвиборних баталій й бажаючи сказати про це й своє слово...

Ставлення Олеся Гончара до В. Коротича відбилося в листах, які ми пропонуємо читачам.

Але перед цим скажемо ще про ось що.

Настрій творчості автора «Лиця ненависті» (В. Коротич виявив себе в цій книжці як непримиренний критик США, демонструючи насамперед владі СРСР свою вірнопідданість, за що й був удостоєний чергової нагороди) Олесеві Гончару не імпонував, про що він записав у «Щоденнику»:

«Я не сприймаю писань, які культивують ненависть. А декотрі з літераторів саме цим і зайняті, скажімо, наш Віталій Коротич. Був час для науки ненависті, і література сказала тоді своє слово. А для кого розпалювання ворожнечі зараз, коли світ й так переповнений страхами, злобою та тривогами? Шукати те, що єднає людей, зближує і, може, навіть ріднить, — ось що достойно письменницького пера. В кожному разі я присвячую себе цьому і бачу саме в цьому сенс своєї діяльності. Якщо ми гуманісти не на словах, а на ділі, то мусимо розвіювати тумани упереджень, виховувати людину, здатну до інших — цивілізованих взаємин із собі подібними, адже тільки на цьому шляху порятунок для всіх.

Банальним стало повторювати, що планета меншає, але ж вона стає й справді меншою з кожним новим відкриттям науки! В часи Магеллана земна куля поставала перед людьми майже безмежною, а зараз! Записи космонавтів моторошно читати ... Яблуко, прекрасне яблуко на дереві Всесвіту і не більш! То як же можна тут пропагувати ненависть? В ім'я чого?» (Запис від 20 липня 1985 року).

Не міг Олесь Гончар позитивно сприйняти й книжку В. Коротича «Зал ожидания».

«Вечно испуганный до смерти украинский литературный классик Тычина», «спившийся, но бесконечно мудрый украинский поэт Рыльский»... Багатьом своїм колишнім колегам по Спілці письменників та вчителям дає «оцінки» В. Коротич, являючи світові своє перекошене ненавистю обличчя.

«Дорогий Віталію!»

Саме так звертався Олесь Гончар до свого, тоді вже московського, колеги.

«Ваше інтерв'ю багатьом завдало гіркоти. Зловтішно потиратиме руки хіба що який недруг нашої культури, той, хто тільки й жде ворожнечі та чвар і для кого самознevага стала нормою... Не належу до тих маловірів, яким здається, що Україна вже творчо вичерпала себе. І не треба спішити з виставлянням оцінок цілій літературі. Краще за інших це зробить суворий справедливець Час та сама Україна — нинішня і майбутня.

Дорогий мій Олесю Терентійовичу,
Дорога Валентино Данилівно,
пишу на звороті якоїсь відозви з
наступного "Огонька", але справа не в цьому.
Перекидаючи архіви, я знайшов листівку
від М. [illegible], українського [illegible]-
[illegible], який нещодавно і в Києві був.
[illegible] чоловіка з [illegible]

Мабуть, не раз і Вам спадали на думку відомі слова про позитивні імпульси, які так необхідні для творчості... Як і в кожній літературі, не все у нас ідеальне, повновартісне, не всим наша література задоволена, але не відібрати від неї й того, що це література чесна, вірна своєму народові і що день-у-день література ця, хай скромно, але послідовно й сумлінно, з чорнобильською самопожертвою звершує свою нічим не замінну працю в ім'я оздоровлення, очищення й збереження життя...

Бажаю добра Вам і Вашій родині.
Київ. Олесь Гончар.
16.1.1988».

«... Не думайте, що Ваше інтерв'ю викликало суцільне захоплення серед читачів. Доводилося чути від людей, що за своєю нестримною похвальбою, набридлим зведенням рахунків з опонентами, автор публікації перестає бачити Україну, її пекучі проблеми, і, що, втрачаючи чуття реальності, він явно перебільшує роль власної особи в житті України і людства, весь час закомплексовано замикається на собі. Мовилося також і про те, що це ж не Україна «виштовхнула» його до Москви, а скорше він сам, заваблений кар'єрою, утік від Чорнобиля, хоча більше ніхто з української інтелігенції до втечі не вдався, бо ж годиться творчій людині бути зі своїм народом навіть і в трагічні часи, совість велить розділити з ним — хай і найтяжчу — його судьбу. Чути було голоси й про те, що очолівши «Огонек» і навіть добувши від харків'ян депутатський мандат, цей обранець не надто старався допомагати Україні виборювати незалежність... Даючи інтерв'ю, не слід забувати, що Україна пам'ятає все: хто що робив, хто як поводився в тій чи іншій ситуації. Надто ж неприємно вражає в цьому газетному многоглаголанії хвалькуватий самовпевнений тон, якийсь нарцисизм, криклива, раніше ніби й не властива Вам нав'язлива самозакоханість. А надто ж оце впивання своїми заробітчанськими успіхами. «Зароблю більше президента». Та заробляйте Ви хоч і більше того грека Онасіса — ну й що? Невже тільки в цьому щастя?..

Сподіваюсь, Ви не забули нашу розмову в Кремлівському залі, коли я кликав, умовляв Вас повернутися в Україну, щоб працювати для неї, адже все, що вона нам дала, нині є змога віддарувати їй повністю, по-синівськи... Те, що було сказано Вам тоді — то було сказано від душі, зі всією товариською довірою й приязню.

Певен і тепер: робити людям добро ніколи не пізно.

Олесь Гончар.
29 липня 1992, Київ».

«Я говорил как-то с Генри Киссинджером... Однажды Горбачев у меня спросил...»

Тіні яких тільки сатиричних літературних героїв не постають у пам'яті, коли читаєш інтерв'ю В. Коротича. Тут і образи Уїльяма Теккерея з його «Ярмарку марнославства», і Гоголівський Хлєстаков..

От скажіть, будь ласка, хто міг би, крім В. Коротича, заявити: «все эти Бортнянские-Березовские-Гоголи»?

Вам мало Горбачова та Кіссінджера — то нате ще й Федеріко Майора: «В свое время я предлагал генеральному директору ЮНЕСКО Ф. Майору...» Й цього мало? То нате серію фотознімків, де всюди В. Коротич і... великі світу цього.

Хоч би хто що казав про роман «Золоте теля» І. Ільфа та Є. Петрова, але їхній образ Васисуалія Лоханкіна безсмертний.

Може, незабаром прочитаємо чергові відвертя московського гостя, народжені ним у задзеркаллі — світі неправди, під назвами «В. Коротич і доля людства» чи «В. Коротич і майбутнє Всесвіту»?

***

«Дедалі важче працювати, — писав у щоденнику Олесь Гончар. — Трудно жити. Я — весь із болю. Що це? Наслідки війни?».

Ядерна енергетика та екологія — подруги чи вороги?

П'ЯТЬ РОКІВ тому цій актуальній темі вже була присвячена міжнародна конференція атомників. Її організатором виступило щойно утворене на той час Українське ядерне товариство. Нині в «послужному списку» незалежної громадської організації — УкрЯТ, котра вдало поєднує виробничі інтереси енергетиків зі сподіваннями звичайних громадян, які мало що знають про проблеми АЕС, — десятки зустрічей, семінари, фестивалі, конкурси... На участь у конференції «Екологія підприємств ядерної енергетики», що відбудеться з 21 по 24 вересня в Києві, вже отримано понад сто заявок. Ідею активно підтримало Європейське ядерне товариство. Спонсорське навантаження взяли на себе національна енергогенеруюча компанія «Енергоатом», делегація Європейської комісії в Україні, фірми «Сіменс-КВУ» (Німеччина), EDF (Франція). Про те, яким очікується практичний результат, розповідає виконавчий секретар УкрЯТ Сергій БАРБАШЕВ.

— Якщо під час проведення першої конференції превалювали підходи та думки російських вчених, панував теоретичний та методичний дух, то тепер ситуація докорінно змінилася. Українські спеціалісти подають до обговорення матеріали, що стосуються безпосередньо технологічних новинок, готових до впровадження. Те саме можу сказати про учасників з далекого зарубіжжя — їхні доповіді пов'язані з діяльністю іноземних фірм в Україні. У фокусі уваги такі гострі проблеми, як зняття з експлуатації енергоблоків АЕС, що відпрацювали термін, особливості поводження з радіоактивними відходами та відпрацьованим паливом, організація екологічного контролю.

Особлива тема — екологічна ситуація навколо Чорнобильської АЕС та подолання наслідків аварії.

Напередодні конференції ми видали спецвипуск «Вісника УкрЯТ» та тези науково-практичних доповідей, вийшов також черговий збірник «Радіаційна та екологічна безпека підприємств ядерного паливного циклу». На цьому тлі більш ніж пасивно виглядає позиція представників «зеленого» руху, які повсюди декларують прихильність до розумних, зважених підходів під час вирішення екологічних проблем. Надавши їм можливість вступити у прямий, конкретний діалог чи полеміку з ученими, спеціалістами-ядерниками, змушені констатувати, що тематика конференції якраз «зелених» і не зацікавила, ми не отримали від них жодної заявки на участь.

Валентина ПИСАНСЬКА,
«Голос України»

Німці хочуть повернути борг. Історичний і моральний

(Початок на 1-й стор.).

Німецький уряд уже виділяв кошти для українських громадян, яких під час війни вивезли на примусові роботи до Німеччини, та іншим особам, хто постраждав від нацистських переслідувань. Як стверджує фонд, на перше вересня було призначено останні виплати — 372,4 млн. марок для 622549 осіб. Проте ця неурядова організація постійно порушує питання про справедливішу компенсацію для колишніх українських бранців, і саме тими підприємствами, на яких вони працювали.

Проте досі переговори не давали результатів. Адже великі німецькі концерни, серед них і «Фольксваген», щодо вимоги про компенсацію посилалися на домінуючу правову точку зору. Згідно з нею, вони не є правонаступниками підприємств, які під час війни застосовували рабську працю остарбайтерів. Та й уряд наполягав на тому, що нові компенсації вважалися б репараційними платежами, які вимагають уже міжнародно-правового врегулювання.

Але ж, крім юридичних, є ще й норми моралі. Саме ними послуговуються ті німецькі громадяни, які вже розшукали частину колишніх остарбайтерів, хто працював, скажімо, у бауерів, прислуговував у заможних сім'ях. Німецькі громадяни доводяться близькими чи далекими родичами тих, хто використовував підневільну працю. І потроху підтримують колишніх невільників, а нині пенсіонерів з мізерною пенсією: надсилають посилки та хоч якісь кошти. Так вони розуміють свій моральний та історичний обов'язок.

Здається, компроміс знайдемо не лише на рівні «народної дипломатії». Промислові об'єднання — слідом за «Фольксвагеном» — починають визнавати відповідальність перед колишніми остарбайтерами. Щоправда, не як правову, а як історичну й моральну. Гуманітарну допомогу також планують надати такі підприємства, як «Форд Веркс АГ», «Діль», «Сіменс», «ІГ Фарбен».

З'ясовується, важко визнати провину. Але який тягар має впасти з душі після того... Якщо провина навіть не твоя, а твоїх предків.

Ну а колишні остарбайтери, які мають підстави для одержання компенсації, можуть звертатися до обласних представників Фонду «Взаєморозуміння і примирення», яким слід надати документи з даними про підприємство, де працювали, вказати своє прізвище, ім'я та по батькові (для жінок — також дівоче прізвище), рік народження, серію і номер паспорта, місце постійного проживання (прописки), на якому заводі працювали, де він був, прізвище роботодавця або власника підприємства.

Інформацію можна передати також телефоном. Телефон у Києві: 224-65-55.

Валентина ПИСАНСЬКА, «Голос України»

Деякі миттєвості із життя претендентів. На пост канцлера

ЩЕ МІСЯЦЬ тому про вибори до німецького бундестагу, які відбудуться 27 вересня, нагадували хіба що результати громадських опитувань та прогнози політологів, які вряди-годи виступали з ними по телебаченню. Але що ближче до фінішу передвиборного марафону, то активніше німці обговорюють тему: кому надати перевагу (федерального канцлера хоч і не обиратимуть прямим голосуванням, але хто ним буде, стане відомо саме в цей день).

А лідерів залишилося два: від партії ХДС/ХСС нинішній канцлер Гельмут Коль, який править Німеччиною вже 16 років, і соціал-демократ Герхард Шрьодер.

Саме вони нині є головними героями засобів масової інформації, які пропонують читачеві, здається, все, що було і чого не було в житті претендентів на цей високий державний пост (заради справедливості, щодо «полунички» на зразок відносин Клінтон — Левінскі справа не дійшла). І хоч рейтинг Герхарда Шрьодера залишається вищим, ніж Гельмута Коля, останній не позбавлений оптимізму. Він дуже щиро переконує свій електорат, що передвиборна гонка для нього — саме задоволення. А на звинувачення у падінні економіки і зростанні безробіття канцлер неодмінно відповідає: зростання економіки і зменшення рівня безробіття вже почалося, а досвід державного управління, набутий під час кризи, — просто безцінний. При цьому 68-річний Коль не забуває підкреслити перевагу свого віку, заявляючи, що 54-річний його суперник Герхард Шрьодер порівняно з ним просто вітрогон — тобто надто ще молодий). А, приміром, червоно-зелені (партія «Союз-90-зелені») — це небезпека для країни, хоча про їхнього лідера Йошку Фішера він відзивається з повагою: «Надзвичайно талановита людина».

Коль і його команда намагаються постійно бути у центрі уваги виборців. То «запустять» у пресу дотепну пародію на суперника, то вразять публіку оновленим іміджем канцлера, до важкуватої — понад 100 кілограмів — статури якого вона звикла. Недавно Коль почав виходити у люди без окулярів і в костюмах нового крою, яких він досі не носив. Правда, є речі, що їх він не любить афішувати, та про які журналістам якось вдається дізнаватися. Скажімо, читачі однієї з газет мали нагоду позаздрити видом «спорту», яким Коль займається мало не щовечора: він потай іде в кафе до знайомого італійця, де по-домашньому об'їдається... спагеті! Причому у ці вилазки він вирушає без охорони, вважаючи, що цілковитої безпеки немає і все визначає доля.

Канцлера вважають людиною добродушною, але до певної межі. Скажімо, коли після об'єднання Східної і Західної Німеччини Коль побував у східному Берліні, то його там закидали тухлими яйцями. Канцлер відреагував адекватно.., накинувшись з кулаками на кривдників.

Проте він уміє давати відсіч і надзвичайно інтелігентно. Якось під час парламентських дебатів, що їх транслювало телебачення, Йошка Фішер з прикрістю обізвав канцлера «буддою», який відмовчується і «висиджує» свої проблеми. Поки той виступав, Коль попросив принести енциклопедію і, подякувавши за «приємний епітет», процитував: «Будда може бути символом політичної розсудливості і впевненості у власних силах». Присутні влаштували овацію, в тому числі й Фішер.

Нині Християнсько-демократичний союз, який висунув Коля, запевняє, що має намір «ввести Німеччину у XXI століття», розробивши для цього відповідну програму. Проте навіть неозброєним оком видно, чиїм почерком вона написана — знайомим почерком канцлера. Програма передбачає посилення соціальних аспектів ринкової економіки без «прожектів», якими грішать деякі обіцянки Герхарда Шрьодера, і має чітко сформульовані пропозиції — щодо поліпшення становища соціально нестабільних груп населення і загального поліпшення життєвого рівня. Крім того, ХДС оголошує рішучу війну проти правого і лівого радикалізму. Коль попереджає німців про небезпеку «лівої республіки». Виникнення такої політичної конструкції з повноваженнями державного правління стало б можливе в результаті об'єднання СДПН, «зелених» і Партії демократичного соціалізму, щось схоже на «лівий фронт».

Такого суперника має Герхард Шрьодер, якого висунула Соціал-демократична партія Німеччини, що протягом останніх 16 років була в опозиції до правлячої урядової коаліції. У своїх передвиборних промовах, теледебатах чи дискусіях він не забуває підкреслити свою велику повагу до Коля — такого могутнього конкурента, мудрості його ідей і величезних заслуг перед німецьким народом. Але Шрьодер теж хоче перемогти і прагне переконати своїх виборців у тому, що саме він спроможний зробити їхнє життя ще кращим. А хто не хоче жити краще? Тому багато з них схильні проголосувати за «молодого» Шрьодера, бо його вік іще такий, коли саме час народжувати... нові ідеї, які змусять рухатися вперед, швидше і продуктивніше.

Тому від останньої фази передвиборної боротьби німці очікують якоїсь непередбачуваної події. Як у детективі. І мова не йде про політичний спір двох матадорів — Коля і Шрьодера — про те, як чистий німецький капіталізм має призвичаїтися до змін у світовій економіці чи про майбутнє самоврядування «Берлінської республіки». Мова йде про жагучий інтерес до найважливішої теми нинішніх виборів: 16 років правління Коля — годі вже чи ні?

Численні опитування свідчать, що більшість німців виступає за зміну уряду. Але опитування — це одне, а вибори — зовсім інше. Хто на них переможе попри всі прогнози, ніхто сказати не може.

На знімку: Гельмут Коль щасливий, коли випадають отакі хвилини відпочинку з дружиною Ханнелоре.

Букінгемський палац відкрито для відвідувачів

БУКІНГЕМСЬКИЙ палац — головна королівська резиденція в Лондоні з 1819 року. Рішенням королеви Єлизавети II 1997 року його було передано під художню галерею. Щодня перед палацом відбувається церемонія зміни караулу королівських гвардійців, яка збирає численних туристів.

Палац було збудовано 1705 року на замовлення герцога Букінгемського, чиє ім'я він і носить. Займає 20 гектарів паркової зони центрального Лондона. 1761 року його купив король Георг III для дружини. В 1825-му перебудований архітектором Нешем для короля Георга IV. Королева Вікторія перша почала жити в палаці постійно.

7 серпня 1993 року вперше у ньому було відчинено двері для публіки з метою зібрати кошти на відбудову Віндзорського замку, що постраждав у результаті пожежі 1992 року. Згідно з прийнятим рішенням, щоліта палац буде відкрито протягом 55 днів.

Пропускна спроможність за день — 7 тисяч чоловік. У сезон 1993 року в ньому побувало 379 тисяч туристів, у 1994-му — 400 тисяч, усього за 3 роки — понад 1,2 тис. чоловік. Виручено більш як 8 млн. фунтів стерлінгів. За знайомство з лондонською резиденцією англійських монархів відвідувачі готові заплатити 9,5 фунта стерлінгів (близько 16 доларів).

Уперше він розчинив свої двері перед простими лондонцями та гостями британської столиці кілька років тому і відтоді щороку залучає в літньо-осінній сезон до 300 тис. чоловік, коли королева та члени королівської родини проводять час в інших своїх резиденціях, зокрема в Шотландії. Щорічні доходи від реалізації квитків і продажу палацових сувенірів — близько 2 млн. фунтів стерлінгів (3,3 млн. доларів) — протягом останніх шести років використовували на реставрацію сильно зруйнованого в результаті пожежі Віндзорського замку, розповідає кореспондент ІТАР-ТАКС.

Букінгемський палац буде відкрито для відвідувачів до 4 жовтня.

Стверджують, що рішення не зачиняти Букінгемський палац у день загибелі Діани — 31 серпня — прийнято за цілковитої підтримки королеви. Офіційний представник палацу заявив, що «багато хто захоче прийти сюди, щоб відзначити цю дату».

Державний прапор Великобританії над Букінгемським палацом цього дня, проте, було приспущено. Члени королівської родини, як повідомляють, пом'янули Діану під час церковної служби в замку Балморал, офіційній резиденції англійських королів у Шотландії, а сім'я Спенсерів — у своєму родовому маєтку Олторп-хаус, у межах якого її поховано.

«Віагра» — нова наживка для електорату

Рибу ловлять на черв'яка, а тайванського виборця — на... «Віагру». Чудодійний американський стимулятор чоловічої потенції перевершив за популярністю всіх інших «борзих цуценят», якими улещують електорат кандидати на керівні посади до місцевих органів влади китайського острова, повідомляє ІТАР-ТАКС.

Продаж «Віагри» до цього часу не дозволено на Тайвані, а контрабандні пігулки розходяться на чорному ринку за цінами, що вчетверо перевищують їх 10-доларову вартість у самих Сполучених Штатах. Цією обставиною негайно скористалися багато хто з претендентів на теплі місця, які дарують впливовим персонам місцевого штибу пляшечки з маленькими блакитними пігулками. Вони прийшли на зміну традиційним видам хабарів: імпортним алкогольним напоям, сигаретам і навіть готівці — і тепер, як видно, стимулюють не лише потенцію, а й корупцію.

Контрабанда «Віагри» набула таких масштабів, що тайванський департамент охорони здоров'я змушений був витратитися на багато разів повторюване по телебаченню оголошення: «Незаконне ввезення «зілля» на острів каратиметься семирічним тюремним ув'язненням і солідним штрафом».

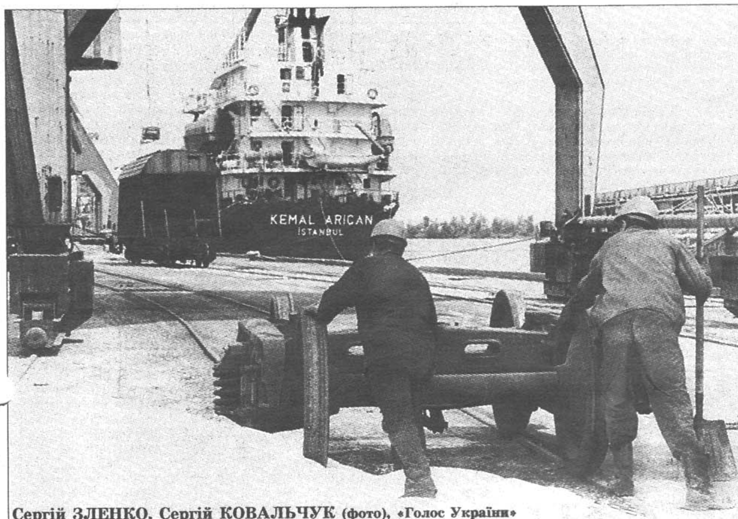

Сергій ЗЛЕНКО, Сергій КОВАЛЬЧУК (фото), «Голос України»

Де починалася слава Чорного моря...

Перший вітрильник зі стапелів Херсонської верфі зійшов на воду ще наприкінці позаминулого століття. Саме він — «Слава Катерини» — став першим бойовим кораблем уславленого Чорноморського флоту. У ті часи Одеса була ще невеличким Хаджибеєм, а кримські береги — непривітно-турецькими.

І ось цього літа найстарший в Україні Херсонський морський торговельний порт — ровесник міста — відзначив своє 220-річчя. Багато води спливло за цей час. Нині порт — це сучасний комплекс з переробки сипучих вантажів, що доставляються залізничним та автомобільним транспортом. Є й своя спеціалізація —мінеральні добрива. До слова, херсонський порт —єдиний серед країн близького зарубіжжя, має досвід роботи з сульфатом амонія. А ще портовики мають власний транспортний флот — чотири судна працюють під фрахтом у Середземному морі.

На чолі колективу з 1600 осіб стоїть Юрій Тутушкін. Тридцять років тому прибув він сюди 22-річним юнаком на посаду змінного механіка, щоб, подолавши різні службові сходинки, обійняти посаду керівника.

Місцеві фахівці постійно працюють над поліпшенням функціонування порту. Зокрема, над здешевленням поточних витрат. Скажімо, раніше, щоб розчистити 60-кілометровий канал, що веде до порта з Дніпро-Бузького лиману, залучали техніку зі сторони, що обходилося в чималу копійчину. А завдяки придбанню землечерпального комплексу, собівартість робіт зменшилася вшестеро.

Дбають херсонці й про соціальну сферу. Торік було здано в експлуатацію 14-поверховий житловий будинок, нині зводиться 10-поверховий.

А щодо колишньої слави — на цьогорічних «Таврійських іграх» яхта з Херсонського порту стала переможницею вітрильної регати.

Херсон.

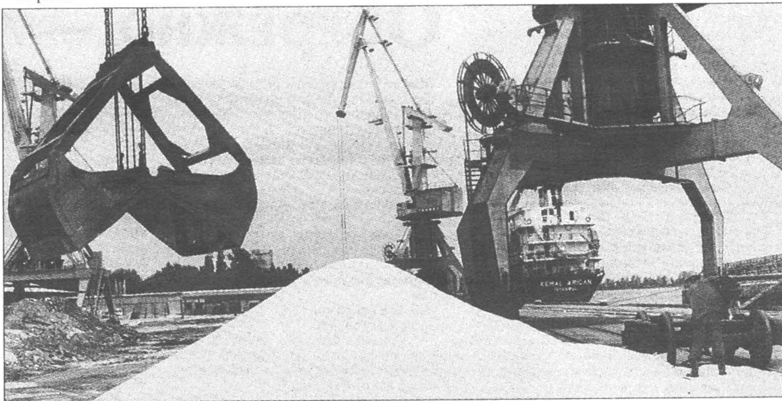

Шукаймо жінку. У лабіринтах власної душі...

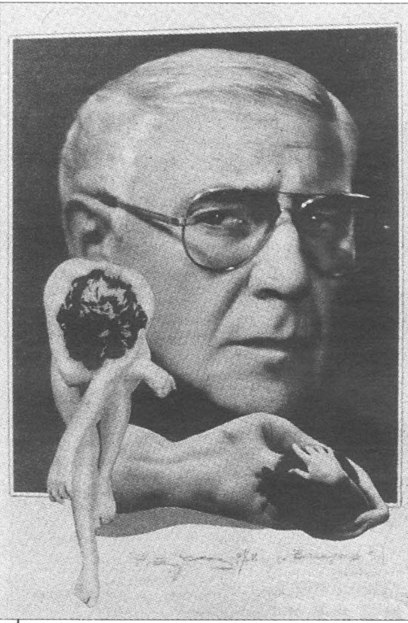

«Слова, фрази, думки — якими б тонкими вони не були, божевільні поетичні злети, містичні сни, галюцинації, — все це тільки канва, на яку ти навішуєш свій біль, свою тугу, свою любов... В любові завжди є трошки божевілля, а в ньому є крихітка розуму...»

Це рядки із книжки «Жінка», що її написали разом двоє чоловіків — 72-літній фотохудожник, майстер міжнародного класу Роман Баран і 35-літній журналіст Ігор Гургула. Збірник есе романтика і прагматика, вибудуваний на грунті власних спостережень і «польових досліджень» — то ще одна безнадійна спроба наблизитися до розгадки жіночого «Я». Усвідомлюючи приреченість задуму, один з авторів — Роман Баран — все-таки вважає Жінку самодостатньою сатисфакцією.

— Романе Левковичу, нотатки про жінку писав не лише знавець мистецтва, літератури, а чоловік із плоті й крові. Пропоную: давайте разом поблукаємо у лабіринті «Він і Вона». Може, побачимо просвіт? Насамперед перекладемо на мову житейських сюжетів ось такі ваші рядки: «... Не маючи сили створити свій ідеал самостійно, мужчина вміщує цей ідеал в кохану жінку і в такій міфологізованій формі намагається з'єднати із своїм кращим, ірреальним «Я». Але це означає, що об'єктом любові є не реальна жива жінка, а саме стремління до перевтілення. Отже, в кожній, навіть найвищій любові відбувається своєрідне знищення коханої людини, аби створити в ній власне вище існування...»

— Ці рядки присвячено моєму 23-річному синові Арсену. Він вже встиг послизнутися на гострому лезі кохання. Романтик, однолюб. Якось він запитав мене, про що я говорю з жінками тет-а-тет. А навіщо говорити? Поруч із близькою людиною ліпше мовчати і не перетворювати спілкування на монолог. Та й взагалі жінці не потрібно, щоб її поважали. Вона воліє, щоб її бажали.

— Дозвольте, уточню: бажали, поважаючи...

— Те, що відбувається з жінкою в інтимні хвилини, настільки незбагненне, що навіть Фрейд не зміг прокоментувати. У моїй домашній бібліотеці є дослідження Отто Веннінгера, зроблене 100 років тому, «Стать і характер». Щиро кажучи, я поки що приховую цю книжку від сина. Жінка, на думку Веннінгера, є або матір'ю, або повією. Третього не дано. Він поруйнував романтичні ідеали цілого покоління чоловіків.

— І ваші також?

— Кілька місяців я прощався з ілюзіями й переживав кризу. А потім зрозумів: те, що в мені було збудовано раніше, сильніше від Веннінгера. Я мав добрих наставників. Професор гімназії, де я навчався, виховував нас на класичній літературі. Власне, завдяки класиці я вибудував у своїй душі той Дім, що й став прихистком для прекрасних пань.

— Хто жив і нині живе в цьому Домі?

— Передусім Сяня. Мені було 23 роки, а вона зовсім юна, щойно закінчила школу, коли ми побралися. Я вперше зустрівся з тим глибинним інтелектом жінки, який фактично не міг бути створений нею. Мабуть, це була вічна пам'ять поколінь. Кожну наступну жінку я намагався піднести до її рівня. Не вдавалося. Сяня завжди стояла вище і десь збоку. Її мати, вольова жінка-інтелектуалка з профілем Юлія Цезаря, запрограмувала доньці кар'єру, в яку я не зумів вписатися, і безжально вбила наше кохання через два роки після одруження. Вбивство любові —найстрашніший, кармічний гріх, і Сяня розплатилася за нього: шість років тому вона померла від раку. Після розлуки ми не бачилися. Вона вийшла заміж аж через одинадцять років. А через двадцять років я випадково почув її голос у Москві, біля пам'ятника Юрію Долгорукому. Вона розповідала щось екскурсантам. Ми здалека розкланялися. Це тривало зо 30 секунд. Потім ще раз на якусь мить побачилися й розбіглися у Львові. Не наближалися, бо все вибухнуло б знову. Колись вона передбачила мою долю. Казала, що я переживу її, що Бог нас не простить. А матір вона не могла не послухати. Кар'єру зробила, стала завкафедри полоністики. Три роки тому до моєї майстерні прийшов фотографуватися один чоловік. А коли забирав знімки, зізнався, похиливши голову: «Я син Сяні». Казав, що перед смертю вона все-все розповіла йому і попрохала зустрітися зі мною. І я знову пережив потрясіння від зустрічі з Любов'ю: він був такий схожий на неї!

Наступне моє одруження було приречене заздалегідь, і я знав про це, адже Сяня як вищий ідеал продовжувала витати над моєю душею. Власне, це триває й досі. Нинішня моя дружина — Надія Микитівна — була прекрасною фотомоделлю (завдяки їй я отримав кілька золотих медалей) і врешті стала тою тихою гаванню, у якій я перебуваю вже 43 роки. Ось на цьому колажі з моїм автопортретом — її прекрасні лінії. Усе написане я даю їй читати. «Це про мене», — робить висновок дружина. І я не заперечую...

— Так звана космічна любов трапляється так рідко. Останні романтики відходять, обкладинки книг, що ряснінь на лотках, ілюструють грубий секс, як і кіноафіші. Про телеекран годі й казати...

— Не нарікатимемо на епоху. Жіночу красу купували й продавали завжди. За мого отроцтва, коли прокидалися еротичні інтереси, професор застерігав нас: «Настане час і ви зазирнете на вулицю повій. І це ваше перше еротичне переживання кине тінь на все життя». Так і сталося. Я таки прийшов на вулицю повій. Товариш намовив і навіть гроші за мене заплатив. Що ж, мужчина, гм.., свиня, його таки тягне до блуду. Та коли я побачив ту дівчинку із прищиками на синьому тілі, її криві ноженята, нічого, окрім страху, не відчув. На той час я вже знав, що таке краса і гармонія, адже в нашому домі збиралися художники, малювали натуру. Я вже прочитав «Трістана і Ізольду» — найкрасивішу, найцікавішу легенду про кохання. А отже, що могло відбутися у мене з повією? Нічого.

— А як бути із чоловічими потребами, голосом крові, інстинктом..?

— Немає всього цього! Є рівень людський і тваринний. А «чоловічі потреби» вигадав Мопассан, щоб виправдати власну еротоманію. Не люблю еротоманів. Жінки їх також не люблять. Я піднімаю жінок до мистецького рівня, навіть якщо доводиться заплющити одне око, аби не бачити фальші. Єство жінки, її звабливість — це щось незбагненне, неправдоподібне. У цій книжці я не міг не згадати яскравий епізод часів війни. Я був у таборі, де готували повстанців. Мені 17 років, а їй, Ксені, 21. Зв'язкова з автоматом у руках і глибокими синіми очима. Чоловіки дивилися на неї, мов на божество. Вона жбурнула мене одягненого в воду. Мабуть, вона сильна особистість, хотіла в такий спосіб перевірити мене. Я виплив. А коли вийшов з води, побачив на другому березі жінку в «одежі» з вечірніх променів сонця. Вона чекала на мене...

Я уважно читав Юнга і переконався: навіть у його філософському раціоналізмі є прогалини. Ми знаємо, що майже сто років (1700—1791) Францією керували жінки, хоча на троні сиділи королі. Взагалі я підозрюю, що нині ми на шляху до матріархату: справжніх мужчин дедалі меншає. Перша світова війна, друга... Мужчини були приречені на смерть. Це їхній генетичний страх породжує інфантильність.

— Згадаймо й Афганістан, дідовщину.

— А на тлі чоловічої інфантильності жіноча «сила» — то якась аномалія.

— А що ви для себе вкладаєте в поняття «справжня жінка»?

— Внутрішній магнетизм. Жінка має випромінювати те, що приваблює чоловіка. Це важко збагнути і пояснити. Я фотографував десятки оголених жінок, але дуже рідко хотілося підійти до котроїсь і поцілувати. Бракувало «променя». Для мене багато важить жіночий інтелект.

— Ви працювали в різних регіонах України і, очевидно, можете на прикладі фотомоделей, які пройшли через вашу майстерню і крізь ваше «Я», порівняти різні психологічні типи.

— Так, жінки у Львові, Києві, Донецьку і Запоріжжі — цілком різні. Найрозбещеніших зустрічав у Донецьку. Цікаві, розкуті, але... саме в Донецьку я побачив німфоманок з університетською освітою. Запорізькі дівчата зберегли пролетарську закваску від часів будови Дніпрогесу: нежіночні, багато пили, курили. Львів'янки — фарисейки. Лякливо згадують Бога, вважаючи, що близький контакт — це гріх. Найяскравіше суцвіття — у Києві. Там я працював 15 років, мав нагоду спостерігати і королев краси, і інтердівчат, що сиділи на лавках біля пам'ятника Леніну, навпроти мого фотосалону. Серед інтердівчат були й високоосвічені. Заробляли собі на гарний одяг, кепкували з мого ідеалізму.

Я назбирав за життя так багато вражень, що тепер не можу не писати. Коли народжується слово, воно дає задоволення не менше, аніж еротика. Ні від кого не залежиш. Клаптик паперу — і все. Я чудово почуваю себе наодинці з собою.

— Чи не тому, що в такі хвилини поряд з вами Сяня?

— І Сяня, і Трістан і Ізольда, і Фрейд, і Юнг, і Веннінгер...

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

Львів.

Фотоколаж Романа БАРАНА.

Споживач потребує захисту

Обережно — ліки!

МОЇЙ ДОНЬЦІ подобається цей рекламний ролик: коли вночі батьки прокидаються від плачу маленької дитини і швидко заспокоюють її дитячим ефералганом. Любить його з двох причин. По-перше, їй подобаються маленькі дітлахи, а там знято саме такого. По-друге, колись я їй теж давала дитячий ефералган. І переконалася в тому, що фраза «він сподобається вашому малюкові» таки відповідає дійсності.

Не мала й гадки, що випаде нагода в цьому пересвідчитись. Нещодавно свою Настуню я застала в кімнаті саме в той момент, коли вона виймала з картонної коробки, де зберігаємо медикаменти, пляшечку з дитячим ефералганом. Ще мить — і вона знову скуштувала б «смачних ліків»... Адже пляшечка відкручується, як звичайна вода, і жодних труднощів для моєї малої це не становило. А наслідки... В усякому випадку, нічого доброго з того не було б.

Може, згодом і ця пригода забулася б. Ну заховала б подалі аптечку та й годі. Але недавно розсипалися з двох відкритих тюбиків пігулки. В одному були «Аспірин УПСА», а в іншому — «Еффералган з кодеїном» тієї самої фірми.

— Склади, будь ласка, — попросила я чоловіка.

— А які з них які? — перепитує раптом він.

Дивлюся на великі круглі пігулки і розумію, що розрізнити, де одні ліки, а де інші, я не можу. Абсолютно однакові на вигляд, близнюки за кольором і розміром.

Зібрала всі разом і пішла радитися до знайомої аптекарки.

— Слухай, Наталю, вони ж ніби обидві знеболюючі. Що буде, як вранці прийняти одну пігулку, а вдень іншу? Хіба це так небезпечно?

Схвильований монолог фахівця-фармацевта не переповідатиму. Сенс у тому, що в жодному разі цього робити не можна. Шкода організмові може бути дуже велика, аж до гострого серцевого нападу.

От і подумала: а хто застрахований від такого випадку? Не у однієї мене допитливі діти, яким хочеться скуштувати ліків, не тільки я розсипаю пігулки... Хтось підказав би фірмі-виготовлювачеві однаковісіньких за виглядом і різних за призначенням ліків, що все може статися. Там, на тому, як ми звикли казати, Заході, виявивши бодай невеличкий недогляд в інструкції щодо призначення абощо, пацієнт, тобто споживач, одразу може звернутися до суду. І його захистять. Хто у нас бігатиме, як не приведи, Боже, щось трапиться через переплутані ліки, по судах? Де взяти того часу, а тим більше — грошей для позову тощо?

Тож звертаюся і до самих виробників з проханням потурбуватися про нашу безпеку — адже тут йдеться про життєво важливу проблему. Звертаюся і до компетентних органів, що покликані захищати наші права: зверніть на це увагу.

... До речі, у своєї приятельки—аптекарки Наталі я запитала, що вона може порадити. Виявилося, є різні фірми, котрі виготовляють схожі за своєю дією ліки, серед тих різних є й такі, що маркують кожен виріб, кожну пігулку або запаковують її надійно у фольгові «конвертики», обов'язково надписуючи.

Показала вона й дитячий «Панадол» — теж пляшечку з мірною ложечкою, але вже закриту так, що й мені, дорослій людині, не вдалося її відкрити. Тож Настуні вона точно буде не під силу. Але коштує цей препарат чи не на 20 відсотків дорожче, ніж «Еффералган». За нинішніх перебоїв з платнею теж замислишся... Хоча здоров'я, зрозуміло, коштує дорожче.

Любов ГАЙДАК.

Київ.

Віталій АБЛІЦОВ, «Голос України»

Порушують тишу дзвони Срібної землі

Ужгород. Набережна. Прогулянки. І не тільки

Зрозуміло, що важко втриматися від захоплення екзотичними пейзажами, які відкриваються кожному, хто перетинає Карпатські хребти. Відразу приходять на пам'ять полотна Андрія Коцки, Йосипа Бокшая, Адальберта Ерделі з їх насиченими кольорами, яскравими тонами...

Не випадково поет Василь Пачовський дав цьому краю назву — Срібна земля. До речі, тут справді колись видобували дорогоцінні метали.

Не менш захоплива й історія карпатського краю. Тисячу років належав він угорцям, кілька десятиліть —чехословакам. 22 січня 1946 року утворено Закарпатську область у складі УРСР.

Хоч би що казали сьогодні, але останній крок був не лише історичною справедливістю, але й здійсненням одвічного прагнення карпатців, які протягом віків дивилися на схід й палко воліли об'єднатися з українським народом.

Різні періоди переживало Закарпаття. «Допоможіть цьому народу, не дайте голоду задушити землю без імені!» — з такими закликами зверталися до європейців у роки передвоєнного лихоліття письменники Анна Зегерс, Іван Ольбрахт та їхні однодумці, які побували тоді в Карпатах.

Так, нелегко жити в краї, де на людину припадає орної землі майже в десять разів менше, ніж, наприклад, в Запорізькій області. Разом з тим географічне розташування його (транспортні шляхи, нафтогазопроводи тощо) таке вигідне, що він міг би значною мірою самостійно розв'язувати свої проблеми. Міг би, якщо б наша держава мала обгрунтовану довгострокову регіональну політику.

Про архіважливе геополітичне розташування Закарпаття годі й казати, воно загальновизнане не лише в Європі — в світі. Не випадково саме тут нині зав'язуються (якщо вже не зав'язалися) вузли, що кардинально вплинуть на майбутнє Центральної Європи. Досить назвати проведену восени 1990 року в Женеві секретну нараду радянських та німецьких експертів, котрі ще до розпаду євразійської імперії прогнозували завтрашній день не лише України, але й Чехії, Словаччини, Угорщини, Югославії... На ній, до речі, Закарпаттю передбачалося сумне майбутнє.

Затишні вечори над Ужем?

Колись ця річка була повноводною. А нині, закута в бетонні береги, несе свої малі води, милуючи око хіба що естета.

Є в ужгородців традиція — вечорами збиратися на набережній. Хто гомонить на парковій лавці, хто відміряє свої кілометри, хто дискутує...

Ось у цьому гурті смаглявих красунь і упевнених у собі юнаків панує рівновага — яка конкуренція може бути серед людей з дипломами, але фактично безробітних? Якщо хто й працює, то часто не за фахом.

— Багато проблем зникло б з введенням вільної економічної зони в нашій області, — вважає один.

Інший уточнює: — Потрібна повна самостійність Закарпаття.

Третій ще радикальніший: — Треба повертатися в Угорщину.

Це думки етнічних угорців — громадян України.

— Але ж у вас є можливість емігрувати, тобто повернутися на історичну батьківщину?

Хлопці та дівчата відмовчуються. До речі, всі розмовляють українською мовою, як і переважна більшість ужгородців (серед населення області домінує українське — 78 відсотків загальної кількості).

Точніше формулюють своє ставлення до еміграції старші люди. Інтелігентна сім'я — лікарка, інженери:

— Свого часу ми не скористалися такою можливістю, а тепер... Коли розв'язали б економічні проблеми, то ніхто не думав би про від'їзд.

Але відчувається, що наші співбесідники щось недоговорюють.

І тут мені поталанило на ще одну зустріч.

Життєрадісний священик-католик про щось весело розмовляє з юними віруючими.

— Розумієте, як християнин я несу мир і злагоду у світ. Тому маю визнавати ситуацію, яка склалася сьогодні. Маю на увазі належність Закарпаття до України. Але як угорець ...

Ось про що дипломатично мовчать наші співбесідники. А серед них не лише угорці, але й словаки, німці, румуни, росіяни...

Хто не хоче рівноваги?

Безумовно, сьогодні у противників української незалежності в західних регіонах немає ніяких шансів для успіху. А, зміцнюючись, наша держава перекреслює всі їхні сподівання.

Як уже наголошувалося, першою турботою закарпатської влади є економічне відродження краю. Але помиляються ті, хто недооцінює ролі духовності в цьому процесі.

Притчею во язицех стало спорудження в Ужгороді пам'ятника Тарасу Шевченку. То місце не можуть визначити, то ще якісь причини з'являються. Як запевнив голова обласної ради Іван Іванчо, монумент буде встановлено на Народній площі. Саме тут стояв колись символ угорської державності, пізніше —височіла фігура Володимира Леніна.

І в той самий час в обласному центрі вже давно відкрито пам'ятник Шандору Петефі.

Хто протестуватиме проти увічнення пам'яті видатних діячів світової культури? Та йдеться зовсім про інше.

Нині в Закарпатті практично немає храмів Української православної церкви (Київського патріархату). Міцні позиції посідають католицька, греко-католицька та російська церкви. Значна частина преси та ЗМІ не українські (а мають бути приведені у відповідність з кількістю та чисельністю національних меншин). А до того, в Ужгороді відкрито виходять антиукраїнські видання, зокрема газета «Подкарпатська Русь».

Мало того, тут діє «Временное правительство Подкарпатской Руси»(?!), «председатель» якого професорствує в Ужгородському університеті.

— Не бачу тут ніякої проблеми, — каже ректор вузу Володимир Сливка. — Той тіньовий кабінет — швидше предмет уваги гумористів, ніж аналітиків.

Дай Бог, щоб це так і було.

Шлях – інтеграція в українське суспільство

— Саме так дивимося на свою діяльність, — розповідає голова Ужгородського товариства словацької культури імені Яна Коменського Іван Латко. — Єдине, що нас не влаштовує, це назва — нацменшини... Ми —громадяни Української держави.

Ужгородські словаки — дружні люди. Активно діють вони і в області, особливо на ниві просвітництва. Відкривають школи, підтримують народні таланти, видають книжки. Хотіли б спорудити пам'ятник Томашу Масарику, але в Ужгороді на це реакція негативна.

Ситуація характерна для Закарпаття.

Наявність багатьох культур має сприйматись як позитивне явище, але спостерігаються інші процеси.

А все тому, що досі Україна чітко не визначилася в своїй регіональній політиці. Скажіть, яка державна влада дозволить, щоб на будинку рад поряд із державним прапором майорів ще й стяг чужої країни? У Закарпатті бачимо угорські прапори, в Криму — російські...

Офіційний Київ не реагує на такі прояви, висловлюючись делікатно, неповаги до незалежної України. Навпаки, нещодавно президентської нагороди удостоєні саме керівники «Русского дома», в діяльності котрого теж не відчувається особливих прагнень розглядати свою роботу як таку, що сприяє гармонізації духовного життя Ужгорода.

«Важка ноша свободи»

Так назвав свій виступ у газеті в День незалежності письменник Петро Скунць. «Найголовніший наш здобуток ... свобода... Цього разу я не стану відповідати тим, хто готовий спитати, що то за свобода, котра не дає хліба... Та, як усяким багатством, свободою мусимо вміло розпорядитися. Якщо хочемо справді бути вільними. А це нелегко. Птах, що виріс у клітці, що звик до поживи з рук хазяїна, в живу природу повертається не завжди... Свобода насамперед —відповідальність, відповідальність за все навколо, але за себе — то вже без жодних знижок на умови, на можливості, на колективне мислення».

* * *

Поїздка в Ужгород ще раз переконала в правоті сказаного Петром Скунцем. На жаль, з тою ношею свободи не справляються немало тих, з ким зустрічаєшся одразу ж на кордоні з Словаччиною.

Молодий прапорщик у формі українського прикордонника на запитання відповідає виключно (й демонстративно) російською мовою.

— Могу и на вашей щирой украинской ответить, — зізнається, дивлячись у очі.

Вікінги на Чернігівщині

Щойно завершила польовий сезон поблизу Шестовиці на Чернігівщині міжнародна археологічна експедиція, очолювана завідувачем відділу давньоруської та середньовічної археології Інституту археології НАН України Олександром Моцею та завідувачем кафедри археології, етнології Чернігівського державного університету імені Т. Г. Шевченка Володимиром Коваленком. У розкопках взяли участь науковці, студенти університету міста Тронхейм із Норвегії, Київського, Брянського, Чернігівського університетів, співробітники Інституту археології НАН України. Побували тут і спостерігачі з Інституту археології Російської академії наук, Московського університету імені М. Ломоносова.

Чим привабив мальовничий куточок біля Десни археологів? Про це — бесіда нашого кореспондента з кандидатом історичних наук Володимиром КОВАЛЕНКОМ.

— Світовій науці, — сказав він, — добре відомий шестовицький курганний могильник IX—XI віків. У 20-х та 40-х роках цього століття тут проведені розкопки понад 150 курганів, в яких виявлено найбільше в Східній Європі предметів скандинавського походження. Вже тоді зрозуміли, що перед нами — поселення вікінгів, або, як називали їх сіверяни, варягів.

— Чому вони тут з'явилися?

— На наші землі здебільшого йшли вікінги-мігранти в пошуках кращої долі. Скандинавія — суворий край, в умовах якого було важко прожити. Тому раз по раз звідтіля вирушали групи активних, сильних воїнів, щоб роздобути якусь здобич, нападаючи на віддалені племена. Варяги також славилися як найманці. За гарну плату вони несли охоронну службу, брали участь у відбитті нападів кочівників.

— Що стало головним завданням вашої експедиції?

— Наші попередники добре вивчили лише шестовицький могильник. А саме ж городище, де жили вікінги, практично не досліджувалося. Нині зусиллями майже 100 учасників експедиції ми розкопали близько 400 квадратних метрів території фортеці та посаду.

— Є нові знахідки скандинавського походження?

— Їх дуже обмаль.

— Отже, сезон без сенсацій?

— Не сказав би. Що показали розкопки? Насамперед те, що фортецю вікінгів було збудовано не в XII столітті, як вважалося, а в IX. Причому не на голому місці. Сліди пожежі доводять: спочатку поселення сіверян було спалено. Ми дійшли висновку, що вікінги здобули мечем одне з людних містечок Сіверенщини і стали владарювати в ньому. В городищі були слов'янські житла. Аборигени дотримувалися сіверянських звичаїв. Вікінги нічого в цьому плані не змінили.

— А з чого видно, що скандинави захопили поселення?

— У більшості розкопаних курганів — поховання сіверян, які, як видно з поховального обряду, належали до незаможної верстви. А ось у могилах вікінгів є золото, срібло, коштовне намисто, монети. Поряд з воїном клали коня, рабиню. Дуже великий контраст. «Шестовицька» громада вікінгів, на нашу думку, служила київським князям. Гарнізон варягів, їх фортеця, як і більшість тамтешніх, було знищено на початку XI століття. Імовірно, це свідчить про встановлення чернігівським князем Мстиславом своєї влади на Лівобережжі та про те, що він позбавив Києв опіки.

— Яку роль, на вашу думку, відіграли вікінги в історії України?

— Як на мене, вони стали каталізатором державотворчих процесів напередодні утворення Київської Русі. Активний скандинавський елемент сприяв об'єднанню розрізнених племен у спільноту. А це на тому етапі було дуже важливо.

— Чи триватимуть розкопки поблизу Шестовиці наступного літа?

— Думаю, що так. Цього бажає і норвезька сторона, і ми. Науковці з Тронхейма задоволені тим, що у нашій та їхній історії є певні дотичні. Ми здружилися, а студентам випала щаслива нагода попрактикуватися у спілкуванні англійською. Сподіваюся, що 1999 року ми плідно продовжимо розпочату роботу.

Розмову вів Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернігівська область.

Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ, «Голос України»

Туризм: можливості є, але...

УКРАЇНА належить до тих країн, де туристична галузь названа пріоритетною, доволі перспективною. У нас є що показати навіть найвибагливішим туристам. До того ж, в кожному регіоні.

Сьогодні Україна впритул наблизилася до двадцятки країн, які щороку приймають найбільше іноземних туристів. Торік 8,8 мільйона іноземців з усього світу мали змогу ознайомитися з нашими найвідомішими пам'ятками історії й культури, зі старовинними архітектурними шедеврами й мальовничими ландшафтами. Для порівняння: протягом 1997 року Францію відвідало 66,8 мільйона туристів, США — 49 мільйонів, Іспанію — 43,4 мільйона, Італію — 34 мільйони, Росію — 15,5 мільйона.

З якими проблемами зіткнулася сьогодні туристична індустрія, що треба зробити для подальшого її розвитку — про це йшлося на III Всеукраїнській науково-практичній конференції «Туризм в Україні: економіка та культура», яка відбулася на березі Світязя, у пансіонаті «Шацькі озера». Її організаторами виступили Інститут туризму Федерації профспілок України, відділ регіональних досліджень Інституту історії НАНУ, Державний комітет України з туризму, АТ з туризму та екскурсій «Укрпрофтур», Всеукраїнська спілка краєзнавців, Київська міська і Волинська обласна державні адміністрації.

Протягом двох днів на пленарних і секційних засіданнях заслухано десяток доповідей і повідомлень економістів, краєзнавців, географів, організаторів і працівників туристичної індустрії з усіх регіонів нашої країни.

Феномен XX століття

Тепер світ переживає справжній туристичний бум. У найрозвиненіших країнах, як наголосив у своїй доповіді голова Державного комітету з туризму Валерій Цибух, майже половина населення щороку знаходить час, щоб вирушити в туристичну мандрівку. А чисельність міжнародних туристів зростає на 5 — 6 відсотків щорічно. Отож невипадково туризм назвали феноменом XX століття.

Замість довідки

Протягом останніх двох десятиліть прибутки від міжнародного туризму в світі постійно зростають — приблизно на 9 відсотків щорічно — і становили торік 448 мільярдів американських доларів. Сьогодні туризм дає 12 відсотків світового валового прибутку.

Понад 600 мільйонів жителів нашої планети щороку подорожують. За обсягом експортних послуг туризм посідає третє місце в світовій економіці, випередивши експорт нафтопродуктів й легковиків. За прогнозами Всесвітньої туристичної організації, у 2000 році прибутки від міжнародного туризму сягнуть за 620 мільярдів американських доларів.

На конференції було наголошено: саме завдяки розвиткові туристичної галузі багато країн, зокрема Греція, Іспанія, Єгипет, зробили значний економічний крок уперед. Істотно впливає туризм і на розв'язання такої вкрай гострої для нас проблеми, як зайнятість населення. До того ж, затрати на організацію одного робочого місця в туристичній сфері у 20 (!) разів менші, ніж у промисловості. До речі, туристична індустрія сьогодні забезпечує роботою 210 мільйонів жителів нашої планети.

— Україна має значні туристично-рекреаційні ресурси, розвинену мережу авіаційних, залізничних, морських і автомобільних сполучень, перебуває майже в центрі Європи, на важливих перехрестях економічних шляхів, які єднають Захід і Схід. Ми є транзитною країною і це треба також вдало використовувати. Отож за своїм потенціалом Україна має всі можливості стати туристичною державою світового рівня, — так вважає голова Держкомтуризму В. Цибух.

Замість довідки

Як свідчать розрахунки, проведені за методикою Всесвітньої туристичної організації, обсяг наданих послуг, пов'язаних з туристичною діяльністю, становив торік у нашій країні 7 мільярдів 980 мільйонів гривень. У тому числі за рахунок в'їзного туризму — 7 мільярдів 340 мільйонів гривень, що становить 19,6 відсотка від усього обсягу зовнішньоторговельного обороту нашої країни.

Україна прийняла 8,8 мільйона іноземних туристів, а 10,3 мільйона наших співвітчизників подорожували за кордоном.

До державного бюджету у вигляді обов'язкових платежів від туристичних послуг надійшло 2,7 мільярда гривень.

Останніми роками ми стали свідками поглиблення взаємодії краєзнавства та краєзнавчого туризму, що допомагає мандрівникам ліпше вивчити рідний край, його природу, історію, культуру. Наукові розробки вчених допомогли всебічно розкрити історико-культурні, туристичні ресурси в різних регіонах нашої країни, про що зазначив у своїй доповіді на конференції голова Всеукраїнської спілки краєзнавців, академік НАНУ Петро Тронько.

На Світязі завершила роботу III Всеукраїнська науково-практична конференція «Туризм в Україні: економіка та культура»

Ота стежина в ріднім краї...

Коли в одній зі шкіл неподалік Світязя зайшла мова про необхідність влаштовувати екскурсії в Київ з його багатими історичними, архітектурними та мистецькими пам'ятками, то з'ясувалося: чимало місцевих учнів не бачили навіть... Луцька, до якого менш як двісті кілометрів.

Справді, сучасний розвиток в Україні внутрішнього туризму — важливого чинника порозуміння між людьми — поки що не додає нам оптимізму. Його внесок у валовий дохід країни не сягає навіть одного відсотка, тоді як ще десять років тому саме внутрішній туризм був наймасовішою формою задоволення рекреаційно-оздоровчих і культурно-пізнавальних потреб наших співвітчизників. Так, 1988 року всіма його формами і видами було охоплено понад 65 мільйонів чоловік. Про це нагадав учасникам конференції у своїй доповіді голова правління акціонерного товариства «Укрпрофтур», ректор Інституту туризму ФПУ Петро Слободян. Певна річ, що громадяни тодішнього Союзу, які жили за штучно створеною «залізною завісою», під недремним оком спецслужб, аж ніяк не мали змоги брати активну участь у міжнародному туристичному обміні. А тим паче — їздити у США, Францію чи Велику Британію. Тому і не були напівпустими у розпалі сезону туристичні бази в Яремчі, Рахові, Косові чи на тому-таки Світязі. Про узбережжя Чорного й Азовського морів й годі казати! Нині значно обміліти туристичний потік на внутрішніх маршрутах. Тепер туризм в уяві українського обивателя асоціюється скоріше зі стамбульськими і варшавськими базарами, з німецькими і голландськими містечками, звідки ще донедавна можна було повернутися за кермом старої «іномарки», яка на Заході нікому й задарма не потрібна. Та, мабуть, найбільше потерпів внутрішній туризм від глибокої економічної кризи, від масового зубожіння населення. Бо спочатку людина думає про хліб насущний, а вже потім — про мандрівки і видовища.

Сьогодні, за словами П. Слободяна, ціна 24-денної путівки у пансіонатах й оздоровчих комплексах профспілкового туризму, де відпочивають діти, коштує від 240 до 500 гривень. «Укрпрофтур» намагається здешевлювати вартість путівок на відпочинок і в інших своїх закладах, де 20-денний відпочинок обходиться нашим співвітчизникам від 360 до 800 гривень.

— Але навіть така ціна, — наголосив Петро Михайлович, — недоступна сьогодні малозабезпеченим верствам населення, і тим, хто одержує зарплату на середньому рівні. Бо якщо в 1991 році ціна 20-денної туристичної путівки дорівнювала половині середньомісячної заробітної платні, то цього року за таку путівку треба віддати двомісячний заробіток.

Проте прибуток підприємств становить у вартості путівки лише близько семи відсотків і такої суми вочевидь недостатньо навіть для утримання матеріальної бази. Ціна путівки зростає в основному за рахунок податків до бюджету та всіляких позабюджетних фондів, місцевих податків.

— Отож, — підсумував Петро Михайлович, — взявши з туриста одну гривню, туристичні підприємства, підпорядковані профспілкам, фактично надають відпочивальнику послуги на 35 — 40 копійок, а решту віддають державі та місцевим органам влади. Так, у 1997 році підприємства «Укрпрофтуру», отримавши від населення та організацій 62 мільйони гривень за надані послуги, віддали до державного та місцевих бюджетів і різних позабюджетних фондів понад 25 мільйонів гривень і близько 2 мільйони — з одержаного прибутку, залишивши на розвиток галузі лише 1,8 мільйона. Доходить іноді до абсурду — держава вилучає до Фонду ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи навіть кошти, отримані за оздоровлення чорнобильців і постраждалих від аварії на ЧАЕС, що надходять з державного бюджету.

На хвилях... проблем

Що насамперед треба зробити, щоб надати нового імпульсу для розвитку внутрішнього туризму в нашій країні? Не обкладати податком на додану вартість путівки, якими користуються учні та студенти, інваліди та особи, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи. Мало того, зменшити до 10 відсотків розмір податку на додану вартість за путівки, призначені для інших верств населення, крім виїзду за кордон. Відновити пільгові тарифи, що діяли до 1993 року, для проїзду туристичних груп у дні шкільних канікул. Встановити, що плата за землю, виділену туристичним закладам, зменшується на суму коштів, вкладених у благоустрій території. Не плюсувати до сукупного доходу працюючих для нарахування податку на доходи вартість туристичних путівок, що оплачуються за рахунок підприємства. Встановити диференційовані норми податку на прибуток туристичних підприємств, передбачивши мінімальну норму на прибуток, отриманий від прийому туристів в Україні, та максимальну норму від прибутків, що надходять від організації зарубіжних турів.

Є й інша доволі складна проблема, якої не обминув у своїй доповіді Валерій Цибух. Йдеться про те, що значні кошти, зароблені в результаті туристичної діяльності, перебувають у тіні. За даними Держкомкордону, торік в Україну в'їхало 7,8 мільйона іноземних туристів. За попередніми розрахунками, їм надано послуг на суму 3,8 мільярда американських доларів. До того ж, розрахунки зроблено за мінімальними цінами. Однак за даними платіжного балансу нашої країни і розрахунками Національного банку України, експорт туристичних послуг становив лише 270 мільйонів доларів, що майже у 14 (!) разів менше від того, що підказують інші розрахунки.

Чому туристичні підприємства змушені приховувати свої справжні прибутки? З кількох причин. Так, податки на одного працюючого в туристичній сфері становлять 4,5 тисячі гривень на рік. А середня доходна частина державного бюджету передбачає лише одну тисячу гривень на одного працюючого в Україні.

На думку Валерія Цибуха, внесені останнім часом зміни в чинне законодавство без врахування специфіки туристичної галузі призвели до того, що туристичні фірми й агентства змушені шукати обхідні шляхи. Інакше вони економічно не виживуть. Саме недосконалість законодавства й упередженість з боку податкових служб заганяють туристичні підприємства в «тінь», а зароблена ними валюта іноді осідає на рахунках у банках інших держав.

Нерідко туристів — й іноземних, й вітчизняних — розміщують у приватному житловому секторі, у відомчих закладах — і у такий спосіб уникають оподаткування. Відсутня координація діяльності оздоровчого туризму в оздоровчих закладах, пансіонатах різних форм власності і відомчої приналежності.

Чинне законодавство, як зауважив В. Цибух, не дає змоги Держкомтуризму професійно відстоювати державні інтереси в акціонерних товариствах, де є частка і державного майна.

Чи взяти таке. Тепер іноземцю, який хоче сам відвідати Україну, треба заплатити за в'їзну візу 120 американських доларів. А для тих, хто подорожує у складі туристичної групи — 70 доларів. На думку фахівців, вартість віз треба зменшити, що неодмінно збільшить туристичний потік у нашу країну. Бо, скажімо, в'їзна віза в Таїланд коштує лише 10 доларів. Як бачимо, різниця доволі велика.

Подальший розвиток туризму в Україні стримує і відсутність належної інфраструктури, і насамперед —транспортної, що істотно позначається на якості туристичного обслуговування. «Переважна більшість пансіонатів, санаторіїв, готелів, — сказав В. Цибух, — збудовано за старими проектами. Ми це відчуваємо і тут, на Світязі, хоча хвала і честь людям, які утримують це туристичне господарство в таких складних фінансових умовах, що сюди їдуть відпочивальники. Але ми бачимо, скільки треба ще вкласти коштів, щоб забезпечити нашим туристам сучасні умови для відпочинку».

Власних коштів для модернізації та реконструкції туристичної бази, пансіонати, будинки відпочинку, звісно, не мають. А обсяги іноземних інвестицій досі залишаються незначними.

У вкрай незадовільному стані перебувають і наші шляхи, на яких практично відсутні пункти сервісу для обслуговування туристів і транспортних засобів. Тому Держкомтурист готовий виступити в ролі замовника для розробки схеми будівництва нових і реконструкції діючих комплексних пунктів сервісу та об'єктів туристичної інфраструктури уздовж міжнародних транспортних коридорів. І свої пропозиції подав у Кабінет міністрів.

Проблеми, проблеми... Втім, коли їх не було? Та все-таки хотілося б, щоби туристи — й іноземні, й вітчизняні — стикалися з ними дедалі рідше. А стане ліпше їм — стане ліпше усім нам.

Волинська область.

Вітаємо

І знову Тетянин день...

***З** БЛИСКУЧОЮ перемогою повернулася зі Швейцарії, де в Люцерні проходив чемпіонат світу з шахів (серед тих, хто погано чує), оператор відділу інформаційних технологій управління металургійного комбінату «Азовсталь» Тетяна Бакланова. 1996 року вона стала першою українською шаховою королевою в інваспорті й отримала за це високу нагороду України — орден «За заслуги» III ступеня.*

— Мені дуже хотілося, — признається Тетяна Германівна, — новою перемогою довести, що недарма була удостоєна високої державної нагороди. А також виправдати довіру азовстальців, без чиєї допомоги мені було б дуже важко потрапити 1996 року на перший чемпіонат і завоювати золоту медаль.

Свою нову перемогу я присвятила 7-й річниці незалежності України та 65-річчю меткомбінату «Азовсталь». Дуже рада, що ще раз стала чемпіонкою і принесла перемогу жіночій команді України.

В особистому чемпіонаті світу 1996 року росіянки посіли друге та третє місця. І тому мріяли про більше. Наша зустріч з ними була гостра і напружена. Фактично в цьому поєдинку визначився переможець: ним стали ми, а росіянки в результаті знову посіли друге місце.

Контроль часу: 2 години — на 40 ходів, 1 година — на 20 ходів, близько півгодини — до кінця партії. Я грала чорними з Тимофеєвою. Розіграли закритий варіант сициліанського захисту. Виникла позиція з повністю закритим центром, коли відбувається різнофлангова гра зі споквільненим розвитком подій.

Білі тиснули на королівському фланзі — я здійснювала пішаковий накат на ферзевому. В результаті відбулися масові пішакові та фігурні розмінювання, тим паче, що основні критичні події розвивалися за істотної нестачі часу в обох сторін (цейтнот), і виник своєрідний ендшпіль.

Здалеку він уявлявся білим перспективним: пішак «d3» міг здаватися слабким. Але елегантне переведення коня на «с2» та активність чорного короля в центрі вирішили партію на мою користь. Єхидний пішак пройшов у ферзі.

Гадаю, відіграло роль моє краще розуміння основ переходу з міттельшпілю в ендшпіль і самої техніки ендшпілю, які відводилося значне місце під час підготовки до цього відповідального турніру.

Чесно кажучи, дуже шкода, що красивий малахітовий кубок залишився в команді України і в мене немає змоги ним милуватися.

Після перемоги мене як чемпіонку запросили взяти участь у міжнародному турнірі, що проходив у ті дні в Цюриху і був присвячений пам'яті А. Наглера. Вдалося обіграти білим кольором у захисті Грюнфельда міжнародного гросмейстера росіянина Гречихіна, попри те, що в мене (як у міжнародного майстра) рейтинг ЕЛО 2245, а в нього 2560. А загалом у цьому турнірі я набрала 5 1/2 із 9 очок і дуже задоволена таким результатом, бо перевірила свої сили в такому престижному турнірі.

Після повернення до рідного Маріуполя Тетяна Бакланова відклала на потім такий довгоочікуваний і цілком заслужений (за останні два роки вона встигла екстерном закінчити Академію управління й підготуватися до чемпіонату-98) відпочинок, щоб захищати честь шахістів «Азовсталі» в першості, в якій братимуть участь шахісти металургійних підприємств. Попереду і зональний турнір. Перемоги тобі, Тетяно!

Тамара ГРЕЧКО, член СЖУ.

На знімку: чемпіонка світу з шахів (інваспорт) 1996 і 1998 років Тетяна Бакланова.

Футбол. Чемпіонат країни. Вища ліга. Пропущений матч 7-го туру. **«Нива» — «Шахтар». 0:3.** 4 000. 0:1 Яксманицький, 8, 0:2 Кривенцов, 34, 0:3 Шелаєв, 76.

Стрітбол. У Парижі відбувся чемпіонат з цього виду спорту. Україну представляли баскетболістки київського «Динамо» — Ольга Ляшкова, Катерина Піляшенко-Новохатня, Ольга Волкова та Ганна Соколан. У півфіналі вони упевнено переграли росіянок. А у фіналі в упертій боротьбі поступилися італійкам — 7:9. Отже, наші дівчата — срібні призерки.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ, «Голос України»

Клас і досвід — проти завзяття...

Футбол. Кубок кубків. Перші матчі 1/16 фіналу.

ЦСКА (Україна, Київ) — «Локомотив» (Росія, Москва). 0:2 (0:1).

0:1 Харлачов, 24, 0:2 Джанашія, 52.

ЦСКА: Рева, Левченко, Балицький, Уляницький, Грегуль, Беженар, Олійник (Новохацький, 78), Костишин (Олексієнко, 26), Закарлюка (Дараселія, 54), Леоненко, Цихмейструк.

«Локомотив»: Нігматуллін, Пашинін, Дроздов, Харлачов, Лаврик, Чугайнов, Соломатін, Гуренко, Джанашія (Буликін, 88), Бородюк (Гарас, 80), Аріфуллін.

Попереджено Олійника (37), Балицького (44), Цихмейструка (45), Олексієнка (53), Дараселію (76).

Арбітр — Ейял Зур, асистенти — Аркс Зетельман, Давид Барак (Ізраїль). Офіційний делегат УЄФА — Жан-Клод Юрк'єн (Бельгія).

17 вересня. Київ. Стадіон «Динамо». Ясно. 17 градусів. 7 000 глядачів.

Той, хто не дивився цей матч, може подумати, що кияни грали грубо, а москвичі ні. Це — судячи з кількості показаних арбітром жовтих карток. Усе було не так. Просто армійці дуже старалися, були активні і, захоплюючись боротьбою, помилялися. Ніякими грубощами там і не пахло.

Слід сказати, що ЦСКА протистояла набагато досвідченіша («Локомотив» — постійний учасник євротурнірів, півфіналіст попереднього розіграшу Кубка кубків) і класніша команда. Юрій Сьомін, у минулому відомий форвард, який відзначався характером (мав прізвисько «Шило») і тяжів до гострих дій на полі, ставши тренером, прагне створювати ансамблі, які сповідують такий стиль. А найпомітніші серед його підопічних — грузин Заза Джанашія (гострий технічний форвард, зовні і за манерою гри нагадує славнозвісного аргентинця Марадону), знаний майстер 36-річний Олександр Бородюк, котрий ще за радянських часів успішно грав за московське «Динамо» і збірну СРСР.

Отже, Володимир Безсонов і його підопічні отримали хорошу школу. Такі поєдинки, навіть програні, безумовно, принесуть користь і багато інформації.

До речі, до тренерського дуету в ЦСКА колишніх динамівців Володимира Безсонова і Володимира Лозинського нещодавно приєднався ще один їхній партнер по минулих виступах за «Динамо» (Київ), заслужений майстер спорту Олег Кузнецов.

А тепер про результати інших матчів: «Рапід» (Румунія) — «Валеренген» (Норвегія). 2:2. «Паніоніос» (Греція) — «Хаака» (Фінляндія). 2:0. «Рудар» (Словенія) — «Вартекс» (Хорватія). 0:1. «Левські» (Болгарія) — ФК «Копенгаген» (Данія). 0:2. «Рід» (Австрія) — МТК (Угорщина). 2:0. «Аполлон» (Кіпр) — «Яблонець» (Чехія). 2:1. «Металург» (Латвія) — «Брага» (Португалія). 0:0. «Бешикташ» (Туреччина) — «Спартак» (Словаччина). 3:0. «Херенвен» (Нідерланди) — «Аміца» (Польща). 3:1. «Дуйсбург» (Німеччина) — «Генк» (Бельгія). 1:1. «Челсі» (Англія) — «Хельсінборг» (Швеція). 1:0. «Лаціо» (Італія) — «Лозанна» (Швейцарія). 1:1. «Ньюкасл» (Англія) — «Партизан» (Югославія). 2:1. «Парі Сен-Жермен» (Франція) — «Маккабі» (Ізраїль, Хайфа). 1:1. «Хартс» (Шотландія) — «Мальорка» (Іспанія). 0:1.

Матчі-відповіді відбудуться 1 жовтня.

На цьому знімку — футболісти збірної України, які повернулися на Батьківщину з Бразилії. Там відбувся чемпіонат світу серед інвалідів. І завершився він блискучою перемогою наших хлопців. На шляху до «золота» вони обіграли збірні Кореї, Аргентини, Бразилії, а у вирішальному поєдинку на відомому стадіоні «Маракана» виграли у збірної Росії — 3:1. Кращим бомбардиром турніру став наш капітан Володимир Кабанов.

Фото Володимира РЕПІКА (ДІНАУ).

Ярослав СЕРГІЄНКО, журналіст

І «Сталь» не витримала

Першість України. Перша ліга, 12-й тур. «Полісся» — «Металург» — 1:0. 1000 глядачів. Паршин, 53. «Нива» — «Чорноморець» — 1:0. 4500. Зуб, 22 з пенальті. «Шахтар» — «Шахтар-2» — 0:4. 1500. Матвєєв, 24, 67, Жуненко, 62, Іванов, 90. «Сталь» — «Торпедо» — –:+, ФК «Черкаси» — Поділля» — 1:1. 2000. О. Грицай, 78 — Мацюк, 15. «Кремінь» — «Волинь» — 0:3. 2500. Гуменяк, 37, Маковей, 81, Гордун, 90. «Поліграфтехніка» — ФК «Львів» — 0:0. 2000. Матч ЦСКА-2 — «Буковина» відбувся вчора.

Ми всі — уболівальники, спеціалісти — тільки можемо пошкодувати про те, що через неувагу міської влади Алчевська там, можливо, зникне дуже цікава команда. За скрутних часів вона приносила радість своїм шанувальникам гарною і результативною грою, підносила настрій алчевцям. Перед ними гравці «Сталі» вибачилися, але на гру із запоріжцями не вийшли. Це другий випадок у першій лізі. Трохи раніше на цей крок відчаю пішли футболісти «Десни». На грані страйку гравці «Чорноморця», які тривалий час грають за «спасибі» від тренера. Мабуть, в цю ситуацію мають втрутитися керівники Федерації футболу України і ПФЛ. Адже фінансовий меч висить і над деякими іншими клубами першої і другої ліг.

Певен, що три очки, отримані торпедівцями Запоріжжя без гри, не дуже порадували їх. Та все-таки «Торпедо» очолило турнірну таблицю з 30 очками. На другому місці «Динамо-2», в якого 28 очок і 2 гри в запасі, у «Шахтаря-2» — 23 очки. Але ці команди згідно з положенням не претендують на путівку до вищої ліги. Суперечку за неї, найімовірніше, поведуть «Нива» і «Чорноморець». Це в тому разі, якщо моряків не захлесне дев'ятий вал фінансових проблем. Тепер у цих команд по 21 очку, у ФК «Черкаси» — 20.

Матчі 13-го туру відбудуться 12 жовтня. Така величезна перерва в турнірі команд першої ліги пов'язана з тим, що вони братимуть участь у розіграші Кубка України. Матчі 1/32 фіналу цього почесного призу відбудуться 22 і 27 вересня, першого етапу 1/16 — 2 і 6 жовтня, другого — 11 і 17 жовтня.

«Ліпша ватага — долинська»

З історії українського футболу

***Р**ОКІВ З ДЕСЯТЬ тому, читаючи багатотиражки будівельників України, я цілком випадково натрапив на цікавий передрук з газети далеких часів виникнення української футболу та української спортивної журналістики. Йдеться про футбольний репортаж під заголовком «Ліпша ватага — долинська» у львівському тижневику «Будьмо здорові», який передрукувала газета комбінату «Івано-Франківськпромбуд» «Будівельник» 11 березня 1987 року.*

У публікації йдеться про фінальний поєдинок у Львові загилювальників (так колись називали футболістів), що виборювали почесне звання «кращої ватаги Галіції».

Шкода, що багатотиражка не згадала, в якому ж році відбулася ця віекопомна спортивна зустріч. На нашу думку, її можна віднести на кінець дев'ятнадцятого століття. Проте «Голос України» буде вдячний, якщо знавці історії українського футболу уточнять цю дату. Адже вона може стати датою народження в Україні цієї захоплюючої гри.

Читаючи репортаж, бачимо, як саме починався український футбол. І для кожного стає очевидним, як він тепер виріс та змужнів, ставши гідним суперником європейському. Тож усміхнімося тим далеким часам, коли футбол ще називався гилянкою!

Борис ЛЮБ'ЯЗЬ.

Сеї здибанки на ліпшу ватагу Галіції між копачами з Долини і добре вимуштруваними Муньом Ціхонем європейськими фіфаками, зачекалися не тільки ві Львові. На головну гилянку року подано запрошення вшанувальникам цеї прекрасної забави з сусідніх держав. Гранє мало сі відбути відразу по Великодних святах. Так як подібна стріча загилювальників була першою в історії нашого краю, то до неї готувалися як до великого свята. Місцем гилянки вибрали поляну коло Замкової гори. До честі львів'ян, вони старалися показати своє вміння і хист, в місті було й тільки розмови, хто зможе вірвати перший раз нагороду і дістати у фасунок великого дзигарка, з черева якого щогодини бевхав голос «Гил-гил». Сей фасунок було зроблено на замовлення львівського магістрату дзигарністом Ісааком Ценьгіром.

Правоохоронником тої гри було запрошено адвоката з Кракова Франя Свістильницького. Аж у далекій Британії за пару бербениць бринзі і чвертку бурого медведя гендляреви Гершку Кубриновичу вдалося виміняти небаченого тоді бальона з надувним черевом і шнурівками.

Над погодою для гилянки панбіг не змилувався, бо з небес, як з пірваної парасолі, капав на землю студений дощ. Але це не хвилювало сотень переживальників і особливо долинських, які робили найбільший рейвах на вигоні.

За годину по полудню розпочалася гилянка. То була найліпша забава, які знав Львів сего року. Вбранє змагальних хлопаків мало дуже файний вигляд. А місцеві хлопаки були повзувані, навіть, в шпеціально шиті черевики, які з підсподу мали підкови, повирізувані з ратичок.

Відразу гра набула буйного гатунку і ніхто не хтів сі піддавати. Господарі гилянки мали спершу більше духу, бо за ними потерпало більше переживальників. Та долинські моцари ніби чекали такого нахрапу, бо трималисі купи коло своєї брамки, залишивши попереду тільки Стаха Терпеливого і Ромка Сікача. Сей план скоро приніс радість долинянам. Було то так. Витримавши облогу, гості перегилили бальона своїм шанувальникам, і Стах Терпеливий дав джосу попри край, повівши за собов кількох львів'ян, а Ромко Сікач вже був на правому вінклі, і коли Стах пальнув з лівака впоперек облогу — там був сам Сікач за пару кроків від брамки.

Той, аби дістати віру в себе, з великого пальця загилив, як з канони, бальона в брамку Фані Поташа. Ніхто не чекав такого початку, бо думали про легкий виграш мошків. Забитий бальон додав снаги хлопакам з Долини, і ті як дідьки в пеклі закрутилися по вигоні, лиш протираючи очі від болота. Такий перебіг подій не сподобався декому з місцевих, і ще би, адже Сруль Цукерберг повбіцяв кадобець бражки всьому люду, як гра буде за його побратимами.

Але не так сталося як гадалося. Під кінець гилянки долиняни гет чисто вимучили своїх супротивників і на радість малої купки своїх земляків вгаратали ще одного бальона.

Головний фасунок і звання ліпшої ватаги Галіції дісталися копачам з невеличкого містечка Долини.

На се свято до Львова наїхало багато тлумачів гилянки, грачів. На вшануванню переможців було рішено з наступного літа проводити змагання між всіма копачами Західної України.

Іван ФАНА.

Інформація про емісію акцій відкритого акціонерного товариства «Барська швейна фабрика»

I. Характеристика емітента.

1.1. Повне найменування: Відкрите акціонерне товариство «Барська швейна фабрика».
1.2. Місцезнаходження: 288600, Вінницька область, м.Бар, вул.Дзержинського, 8, тел. 043410 2277.
1.3. Дата заснування:
Відкрите акціонерне товариство «Барська швейна фабрика» засновано відповідно до рішення регіонального відділення Фонду державного Майна України у Вінницькій області від 25.05.95 року № 61-2 шляхом перетворення державного підприємства Барська швейна фабрика у відкрите акціонерне товариство відповідно до указу Президента України «Про заходи щодо забезпечення прав громадян на використання майнових сертифікатів» від 26.11.94 р. за № 699/94. Код ЄДРПОУ 00308577, зареєстровано 01.09.95 р.
1.4. Предмет діяльності.
Виробництво та реалізація верхнього одягу; забезпечення потреб населення товарами народного споживання; вивчення та узагальнення попиту населення на товари народного споживання, а в розробці заходів щодо розширення асортименту і підвищення якості товару; надання інших видів послуг, які не заборонені діючим законодавством.
1.5. Відомості про статутний фонд.
Статутний фонд на дату державної реєстрації ВАТ «Барська швейна фабрика» в сумі 110500 (сто десять тисяч п'ятсот гривень), сплачений повністю (приватизаційними паперами - 11048,25 грн., грошовими коштами - 14,75).
1.6. Чисельність службовців станом на 01.07.1998 р. - 156 чоловік.
1.7. Чисельність акціонерів - 280 осіб.
1.8. Фінансові та економічні показники перевірені та підтверджені аудиторською фірмою «ТАВІ», яка діє на підставі ліцензії № 1155 від 06.12.95 р. (м.Вінниця, вул.Театральна, 15).
1.8.1. Баланс.

Баланс

(тис грн.)

АКТИВ

	Код рядка	На 01.01. 1997р.	На 01.01. 1998 р.	На 01.07. 1998р.
1	2	3	4	5
I. Основні засоби та інші позаоборотні активи				
Основні зособи:				
залишкова вартість	010	377,9	352,6	344,8
знос (02)	011	278,7	287,3	287,1
первісна вартість (01)	012	656,6	639,9	631,9
Нематеріальні активи:				
залишкова вартість	020	43,8	43,8	43,8
знос (02)	021	—	—	—
первісна вартість (04)	022	43,8	43,8	43,8
Незавершені капітальні вкладення (інвестиції) (33, 35, 61)	030	—	—	—
Устаткування (07)	035	—	—	—
Довгострокові фінансові вкладення (інвестиції) (58)	040	—	—	—
Майно в оренді (11)	050	—	—	—
Інші позаоборотні активи	060	—	—	—
Усього по розділу I	**070**	421,7	396,4	388,6
II. Запаси і витрати				
Виробничі запаси (05, 06,08,10)	080	6,4	56,0	50,4
Тварини на вирощуванні та відгодівлі (09)	090	—	—	—
Малоцінні та швидкозношувані предмети:				
залишкова вартість	100	0,4	0,5	0,6
знос (13)	101	0,3	0,5	0,6
первісна вартість (12)	102	0,7	1,0	1,2
Незавершене виробництво (03, 20,21,23,29, 30,36,43,44)	110	—	—	1,0
Витрати майбутніх періодів (31)	120	—	1,4	1,4
Готова продукція (40)	130	29,8	67,6	66,9
Товари:				
купівельна вартість (41)	140	10,2	—	1,1
товарні надбавки (42)	141	0,3	—	—
продажна вартість(41)	142	10,5	—	1,1
Усього по розділу II	150	46,8	125,5	121,4
III. Грошові кошти, розрахунки та інші активи				
товари відвантажені, не оплачені в строк (45)	160	0,8	—	—
Розрахунки з дебіторами:				
за товари, роботи і послуги, строк оплати яких не настав (36,76)	170	—	11,8	28,3
за товари, роботи і послуги,не оплачені в строк (62,76)	180	—	—	—
по векселях одержаних (59)	190	—	—	—
з податкових розрахунків (67)	195	—	—	—
з бюджетом (68)	200	—	—	—
з персоналом за іншими операціями (73)	210	0,2	0,2	0,1
по авансах виданих (61)	220	—	—	—
з учасниками(75)	225	—	—	—
з дочірніми підприємствами (78)	230	—	—	—
з іншими дебіторами(63,70, 71,72,73,76,84)	240	7,2	3,6	5,8
Коротко строкові фінансові вкладення (інвестиції) (58)	250	—	—	—
Грошові кошти:				
каса (50)	260	—	—	—
розрахункові рахунки (51)	270	—	8,1	—
валютні рахунки (52)	280	—	—	—
інші грошові кошти (54,55,56)	290	—	—	—
Використання позикових коштів (82)	300	—	—	—
Інші оборотні активи	310	3,7	3,5	4,2
Усього по розділу III	320	11,9	27,2	38,4
Баланс (сума рядків 070,150,320)	330	480,4	549,1	548,4

ПАСИВ

	Код рядка	На 01.01. 1997 р.	На 01.01. 1998 р.	На 01.07. 1998р.
1	2	3	4	5
I. Джерела власних та прирівняних до них коштів				
Статутний фонд (85)	400	110,5	110,5	110,5
Додатковий капітал (88)	405	346,9	403,9	403,9
Резервний фонд (88)	410	—	—	—
Фінансування капітальних вкладень (93,94)	420	—	—	—
Розрахунки за майно (76)	425	—	—	—
Спеціальні фонди і цільове фінансування (87,88,96)	430	1,2	0,7	0,7
Амортизаційний фонд (86)	440	—	—	—
Відстрочена податкова заборгованість (95)	450	—	13,2	12,6
Доходи майбутніх періодів (83)	455	—	—	—
Резерви наступних витрат і платежів(89)	460	—	—	—
Реструктурований борг (60)	465	—	—	—
Нерозподілений прибуток минулих років (98)	470	—	—	—
Заборгованість за майно в оренді (99)	475	—	—	—
Прибуток:				
нерозподілений звітного року (80)	480	x	—	—
використаний у звітному році (81)	481	x	6,8	12,9
звітного року (80)	482	x	—	—
Збитки:				
минулих років (98)	485	44,9	65,9	65,9
звітного року (80)	490	x	21,0	19,4
Усього по розділу I	**495**	413,7	462,4	442,4
II. Довгострокові пасиви				
Кредити банків (92)	500	—	—	—
Позикові кошти (95)	510	—	—	—
Інші довгострокові пасиви	520	—	—	—
Усього по розділу II	**530**	—	—	—
III. Розрахунки та інші короткострокові пасиви				
Кредити банків (90)	600			
Позикові кошти (95)	610	15,3	15,3	15,3
Кредити та позики, не погашені в строк	620	—	—	—
Розрахунки з кредиторами:				
за товари,роботи і послуги, строк оплати яких не настав(60,76)	630	0,5	2,2	1,8
за товари, роботи і послуги, не оплачені в строк(60,76)	640	—	—	—
по векселях виданих(66)	650	0,3	—	—
по авансах одержаних (61)	660	—	—	
з податкових розрахунків (67)	665	—	1,8	4,6
з бюджетом (68)	670	16,0	10,9	12,7
по позабюджетних платежах (65)	680	—	0,5	0,6
по страхуванню (69)	690	—	3,3	5,0
по оплаті праці (70)	700	16,1	32,2	40,7
з дочірніми підприємствами (78)	710	0,8	0,9	1,3
з учасниками (75)	715	—	—	—
з іншими кредиторами (71,76)	720	17,4	19,3	23,9
Позики для працівників (97)	730	0,3	0,3	0,1
Інші короткострокові пасиви	740	—	—	—
Усього по розділу III	**750**	66,7	86,7	106,0
Баланс (сума рядків 495,530,750)	**760**	480,4	549,1	548,4

Довідки
до балансів на 01.01.97 р., 01.01.98 р., 01.07.98 р.

Найменування показника	Код рядка	Залишок на початок			ЗА ЗВІТНИЙ ПЕРІОД нараховано (створено одержано)			витрачено (перераховано)			Залишок на кінець		
Використано на фінансування капітальних і фінансових вкладень (інвестицій):													
амортизація основних засобів	900	—	—	—	—	17,0	—	—	17,0	—	—	—	—
амортизація нематеріальних активів	905	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
прибуток, що спрямовується на розвиток і вдосконалення виробництва та соціальної сфери	910	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
бюджетні та позабюджетні кошти	920	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
інші залучені кошти	930	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Усього (рядки 900 —930)	940	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Рух грошових коштів:													
гривень - усього	945	—	—	8,1	76,7	79,6	42,9	76,7	71,5	51,0	—	8,1	—
з них у зв'язку з виробництвом і продажем продукції	946	x	x	x	76,7	79,6	42,9	76,7	71,5	51,0	x	—	x
іноземної валюти — всього	950	—	—	—	26,9	19,0	—	26,9	19,0	—	—	—	—
з них у зв'язку з виробництвом і продажем продукції	951	x	x	x	26,9	—	—	26,9	x	—	x	—	x
Внутрішня заборгованість:													
дебіторська (рядки 160—240)	960	13,0	8,2	x	x	x	x	x	x	x	8,2	15,6	34,2
кредиторська (рядки 630—720)	970	52,0	51,1	x	x	x	x	x	x	x	51,1	71,1	90,6
Фінансова допомога на зворотній основі, строк якої відстрочено	980	15,0	15,3	15,3	0,3	—	—	—	—	—	15,3	15,3	15,3
Товарний кредит	985	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Бюджетна позичка на закупівлю сільгосппродукції, строк повернення якої минув	990	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Аванси за рахунок бюджетної позики, строк поверненн яких минув	995	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

ЗВІТ
про фінансові результати

I. Фінансові результати

Найменування показника	Код рядка	На 01.01.97 р. Прибутки	На 01.01.97 р. Збитки	На 01.01.98 р. Прибутки	На 01.01.98 р. Збитки	На 01.07.98 р. Прибутки	На 01.07.98 р. Збитки
Виручка від реалізаціії продукції (товарів, робіт, послуг)	010	78,2	x	86,4	x	73,0	x
Державне регулювання цін	011	—	x	—	x	-	x
Податок на додану вартість	015	x	4,9	x	8,9	x	12,2
Акцизний збір	020	x	—	x	—	x	—
	025	x	—	x	—	x	—
	030	x	—	x	—	x	—
Витрати на виробництво реалізованої продукції (робіт, послуг)	040	x	120,9	x	85,5	x	70,9
Комерційні витрати	045	—	—	x	16,0	x	—
Результат від реалізації	050	—	47,6	—	24,0	—	10,1
Інші операційні доходи і витрати	060	33,2	—	9,5	—	—	—

Доходи від володіння корпоративними правами	070	—	—	—	x	—	x
Відсотки до одержання	080	—	—	—	x	—	x
Інші позареалізаційні доходи і витрати	085	0,8	0,2	0,3	—	3,6	—
Усього прибутків і збитків	090	34,0	47,8	9,8	24,0	3,6	10,1
Балансовий прибуток або збиток	100	—	—	—	14,2	—	6,5
Податок на прибуток	105	—	—	x	—	x	—
Інше використання прибутку	110	—	—	x	6,8	x	12,9
Нерозподілений прибуток (непокриті збитки) звітного року	120	—	—	—	21,0	—	19,4

II. Використання прибутку

Найменування показника	Код рядка	На 01.01.97 р.	На 01.01.98 р.		На 01.07.98 р.	
		На кінець звітного періоду	Звітного року	Минулих років	Звітного року	Минулих років
Платежі до бюджету	200	1,2	2,0	x	1,4	x
Відрахування до резервного (страхового) фонду	210	—	—	—	—	—
Використано на:						
збільшення статутного фонду	215	—	—	—	—	—
виробничий розвиток	220	2,2	—	—	—	—
соціальний розвиток	230	2,1	0,9	—	0,9	—
заохочування	240	1,6	0,2	—	—	—
дивіденди	245	—	—	—	—	—
вилучення виручки	250	—	—	—	—	—
поповнення оборотних коштів	255	—	—	—	—	—
інші цілі	260	7,4	3,7	—	10,6	—

III. Витрати на виробництво (витрати обігу)

Найменування показника	Код рядка	На 01.01.97 р.	На 01.01.98 р.	На 01.07.98 р.
		—	СУМА	СУМА
Матеріальні витрати	300	—	37,8	6,9
Витрати на оплату праці	310	—	48,2	32,6
Відрахування на соціальні заходи	320	—	23,7	15,3
Амортизація	330	—	16,8	6,9
Інші витрати	340	—	8,4	3,5
Разом	350	—	134,9	65,2
Фактичні обсяги виробництва продукції (робіт, послуг)	360	—	100,4	56,6

IV. Розшифровка окремих прибутків і збитків

Найменування показника	Код рядка	На 01.01.97 р.		На 01.01.98 р.		На 01.07.98 р.	
		Прибутки	Збитки	Прибутки	Збитки	Прибутки	Збитки
Прибутки (збитки) минулих років	400	—	—	—	—	—	
Штрафи, пені, недодержки	410	—	—	x	—	—	—
Фінансові результати від: надзвичайних ситуацій	420	—	—	x	—	x	—
списання заборгованості, термін позовної давності якої минув	430	—	—	—	—	—	—
завищення цін і тарифів	440	—	—	—	x	—	x
	450	—	—	—	x	—	x
зміни курсу іноземних валют	460	—	—	—	—	—	—
ліквідації основних засобів	465	—	—	—	—	—	—
спільної діяльності	470	—	—	—	—	—	—
продажу основних засобів, нематеріальних активів, товарно-матеріальних цінностей	480	—	—	9,5	—	2,9	—
реалізації цінних паперів	490	—	—	—	—	—	—
здавання окремого майна в оренду	495	—	—	—	—	—	—
купівлі та продажу іноземної валюти	500	—	—	—	—	—	—
	510	—	—	—	—	—	—

V. Платежі до бюджету

Найменування показника	Код рядка	На 01.01.97 р.		На 01.01.98 р.		На 01.07.98 р.	
		Належить по розрахунку	Фактично внесено	Належить за розрахунком	Фактично внесено	Належить за розрахунком	Фактично внесено
Акцизний збір	600	—	—	—	—	—	—
Податок на додану вартість	610	5,9	3,9	24,9	20,0	8,5	8,5
Фонд ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи	620	4,6	0,1	5,1	5,1	3,3	2,1
Рентні платежі	630	—	—	—	—	—	—
Ресурсні платежі	640	—	—	—	—	1,4	1,4
Інші податки і платежі	650	7,2	6,7	8,6	5,6	4,8	4,2

1.9. Дані про членів виконавчого органу Товариства :

Посада	ПІП	Рік народження	Освіта	Кваліфікація	Виробничий стаж	Стаж роботи на даній посаді, р.
Голова правління	**Стахов Анатолій Павлович**	**1943**	**вища**	**економіст**	**39**	**17**
Заступник голови правління, гол. інженер	**Ситнікова Ольга Валентинівна**	**1950**	**вища**	**інженер-технолог**	**21**	**13**
Член правління, інженер-економіст	**Іванова Алла Володимирівна**	**1969**	**вища**	**інженер-економіст**	**11**	**11**
Член правління , головний бухгалтер	**Гелецька Галина Олександрівна**	**1959**	**вища**	**економіст**	**22**	**12**
Голова Спостережної ради	**Гаврильонок Людмила Михайлівна**	**1958**	**середня-технічна**	**механік**	**23**	**0**
Голова Ревізійної комісії	**Степанкевич Світлана Василівна**	**1948**	**середня-спеціальна**	**технолог**	**29**	**2**

1.10. Фактори ризику.

Можливими факторами ризику є:

- наявність боргів та збитків
- у зв'язку з обмеженням ринку збуту, можлива реорганізація виробництва, що потребує додаткових витрат майбутніх періодів;
- погіршення загальної економічної ситуації в Україні, поглиблення інфляційних процесів і зниження платоспроможності фізичних та юридичних осіб;
- можливі зміни законодавства про оподаткування і кредитно-фінансової політики в державі;
- форс-мажор.

Інші фактори ризику, пов'язані з діяльністю емітента відсутні.

II. Опис ділової діяльності.

Основною метою діяльності товариства є здійснення підприємницької діяльності, спрямованої на отримання прибутків, насичення споживчого ринку та задоволення потреб фізичних та юридичних осіб у продукції, роботах, послугах підприємства.

Товариство, згідно Статуту, здійснює забезпечення потреб населення у товарах народного споживання шляхом виробництва, доставки та продажу через роздрібну торгівлю:

- проводить розробку, впровадження та виробництво товарів народного споживання, продукції виробничо-технічного призначення та їх реалізацію фізичним та юридичним особам;
- вивчає, узагальнює та організовує виконання попиту фізичних та юридичних осіб на послуги по ремонту товарів і продукції;
- основними видами діяльності на сьогодні є пошиття верхнього одягу.

Обсяг виробництва продукції в оптових цінах підприємства без податку на додану вартість:

- за 1997 рік - 100,4 тис. грн.;
- за І півріччя 1998 р. - 56,6 тис. грн.

Обсяг реалізації продукції в оптових цінах підприємства без податку на додану вартість:

- за 1997 рік - 77,5 тис. грн.;
- за І півріччя 1998 р. - 60,8 тис. грн.

Станом на 01.07.1998 р. інвестиції не залучались і не здійснювались, наукові дослідження на підприємстві не проводились.

III. Дані про додаткову емісію.

3.1. Рішення про додатковий випуск акцій було прийнято на загальних Зборах акціонерів відкритого акціонерного товариства «Барська швейна фабрика» та оформлено протоколом № 4 від 4 липня 1998 р.

3.2. Загальна номінальна вартість акцій становить 331500 гривень.

3.3. Мета використання фінансових ресурсів, залучених від емісії:

Всі фінансові ресурси у розмірі 331500 гривень будуть використані на технічне переоснащення лінії по пошиттю верхнього одягу.

Залучені від емісії кошти не будуть направлені на покриття збитків від господарської діяльності Товариства.

3.4. Акції випускаються в кількості 1326000 штук прості іменні. Привілейовані та на пред'явника акції не випускаються.

3.5. Форма випуску - документарна.

3.6. Перелік засновників:

Засновником відкритого акціонерного товариства «Барська швейна фабрика» є Фонд державного Майна України по Вінницькій області. На даний час кількість простих акцій, належних державі, відсутня.

3.7. Права, що надаються власникам простих іменних акцій.

Власники простих іменних акцій можуть вільно на власний розсуд розпоряджатись ними; брати участь в загальних Зборах; обирати та бути обраним в керівні органи; брати участь в розподілі прибутку; отримувати інформацію про діяльність; отримати частину вартості майна у випадку його ліквідації пропорційно вартості акцій, що йому належать.

3.8. Номінальна вартість акцій - 0,25 грн.

3.9. Акції випускаються серією «Б», номери акцій з № 1 по 1326000.

3.10. Адреса місця підписки та строки:

Акції пропонуються до відкритого продажу за адресою: 288600, м.Бар, вул.Дзержинського, 8.

Дата початку підписки - 1 жовтня 1998 р., дата припинення підписки - 4 жовтня 1998 р.

3.11. Акції додаткової емісії реалізуються за номінальною вартістю.

3.12. Акції на біржах, позабіржових торгівельно-інформаційних системах та позабіржовому ринку не виставлялись. Емітент не має відомостей щодо ринкової вартості акцій.

3.13. Порядок підписки на акції та їх оплати:

Особи, які бажають підписатись на акції, подають до правління заяву в довільній формі та укладають договір купівлі-продажу акцій.

Плата за акції вноситься грошовими коштами.

Особи, які підписалися на акції, повинні внести грошові кошти у розмірі 100% вартості заявлених акцій у термін з 01 жовтня по 04 жовтня 1998 року на рахунок товариства (р/р № 2600930113 ПІБ м.Бар, МФО 302043, код 00308577).

Укладання договору купівлі-продажу та оплата 100% вартості заявлених акцій є підтвердженням факту підписки на акції. Не пізніше 6 місяців після реєстрації в ДКЦПФР випуску акцій, особам, які підписалися на акції, будуть видані сертифікати акцій.

3.14. У разі, якщо підписка на акції перевищує заплановану, зайва підписка відхиляється. Відмова від підписки проводиться згідно з переліком передплатників з кінця переліку.

У разі недосягнення запланованого рівня підписки на акції Загальні збори акціонерів приймають рішення щодо затвердження результатів підписки.

3.15. Послугами торговця цінними паперами емітент не користується.

3.16. Терміни, порядок та адреси місць виплати дивідендів.

Дивіденди нараховуються один раз на рік за підсумками календарного року та сплачуються з 1 серпня по 1 жовтня року, слідуючого за звітним.

Розмір дивідендів визначається загальними Зборами акціонерів. Дивіденди сплачуються за адресою: 288600, Вінницька обл., м.Бар, вул.Дзержинського, 8. Неотримані у зазначений термін дивіденди депонуються на розрахунковий рахунок Товариства.

IV. Дані про попередню емісію.

4.1. Вінницьке облфінуправління 18.09.95 р. зареєструвало за № 84/1/95 випуск простих іменних акцій ВАТ «Барська швейна фабрика» на суму 110500 грн. в кількості 442000 штук номінальною вартістю 0,25 грн.

4.2. Кількість акцій, що знаходиться у власності членів виконавчого органу:

- у власності членів виконавчого органу знаходяться 18059 штук акцій, що складає 4,086% Статутного фонду емітента, у тому числі:

	Кількість акцій, шт.	Доля у статутному фонді, %
Стахов А. П.	2000	0,45
Ситнікова О. В.	2000	0,45
Гелецька Г. О.	2059	0,46
Іванова А. В.	2000	0,45
Маніта П. А.	2000	0,45
Татарінова Г. А.	2000	0,45
Янкова Г. С.	2000	0,45
Степанкевич С. В.	2000	0,45
Гаврильонок Л. М.	2000	0,45

Осіб, які володіють більш, як 5 % Статутного фонду - немає.

V. Відомості про реєстратора.

5.1. ТОВ «Всеукраїнська реєстраційна компанія «КОРТА», Вінницька філія. Дозвіл № 74-Р від 28.08.1996 р.

5.2. Код ЄДРПОУ 23109449.

5.3. Місцезнаходження реєстратора: 286027, м.Вінниця, вул.Келецька, 51, тел.43-75-30.

Голова правління
ВАТ «Барська швейна фабрика»
А. П. Стахов

Аудиторська фірма «ТАВІ»

До уваги акціонерів ВАТ

«Корсунь-Шевченківський верстатобудівний завод»

Чергові збори акціонерів ВАТ «Корсунь-Шевченківський верстатобудівний завод» відбудуться 2 листопада 1998 року о 16.30 у клубі заводу.

Реєстрація учасників 2 листопада 1998 року з 8.00 до 10.00 у клубі заводу.

Порядок денний:

1. Розгляд заяви голови правління товариства та вибори голови правління товариства.
2. Відкликання члена ревізійної комісії та обрання члена ревізійної комісії.
3. Внесення змін та доповнень до статуту товариства, положень про спостережну раду та правління товариства. Довибори членів спостережної ради.

Учасники зборів повинні пред'явити реєстраційній комісії документ, який посвідчує особу і сертифікат на акції.

Правління.

Відкрите акціонерне товариство «Чернівціголовпостач»

повідомляє фізичних та юридичних осіб, які придбали акції нашого товариства, що загальні збори акціонерів відбудуться 5 листопада 1998 р. о 13 год. 15 хв. у приміщенні клубу державного підприємства «Чернівцілегмаш» за адресою: м. Чернівці, вул. Головна, буд. 203-А.

Реєстрація акціонерів з 12.00 до 13.00.

Порядок денний:

1. Затвердження протоколу засідання членів правління № 34 від 07.09.1998 р. про звільнення голови правління з керівної посади.
2. Перевибори голови правління.
3. Вибори спостережної ради.
4. Затвердження розподілу акцій ВАТ «Чернівціголовпостач».
5. Затвердження реєстратора акцій.
6. Затвердження форми випуску цінних паперів.
7. Затвердження положення про філії кафе «Вітрила», філії «Заставна»та філії «АТП м. Чернівці».
8. Перевибори членів правління ВАТ «Чернівціголовпостач».
9. Внесення змін до статуту ВАТ «Чернівціголовпостач».

Усім юридичним та фізичним особам необхідно прибути на збори, мати при собі документ, що засвідчує особу, або направити своїх представників з виданням доручення.

Кожний акціонер має право вносити свої пропозиції до порядку денного зборів не пізніше як за 30 днів до їх скликання.

З документами, які виносяться на затвердження зборів, можна ознайомитися в приміщенні ВАТ «Чернівціголовпостач» за адресою: м. Чернівці, пров. Чкалова, буд. 6. Тел. 4-15-05.

Правління ВАТ «Чернівціголовпостач».

Фастівське відкрите акціонерне товариство «Райагропостач»

повідомляє, що 5 листопада 1998 р. о 10-й годині відбудуться перші загальні збори акціонерів за адресою: Київська обл., м. Фастів, вул. Гусєва, 27.

Реєстрація акціонерів (їх представників) з 8.00 до 9.45 за місцем проведення зборів. При собі мати паспорт.

Порядок денний:

1. Звіт правління про результати фінансово-господарської діяльності за 1997 рік та перспективи розвитку на 1998—1999 рр.
2. Звіти спостережної ради та ревізійної комісії ВАТ.
3. Вибори органів управління товариства.
4. Затвердження змін та доповнення до статуту.

Телефон для довідок (265) 6-66-68.

Правління ВАТ.

Народний календар

Вересень каже: «Посієш жито на поспіх — воно вродить на посміх»

19 ВЕРЕСНЯ — Михайла Чудотворця. Цього дня намагалися не працювати, щоб не було ніякого лиха. Від Михайла починали справляти храмові свята.

21 ВЕРЕСНЯ — Друга Пречиста, Різдво Богородиці. Можна вже засилати сватів, а з Покрови — справляти весілля. Пасічники остаточно втеплювали на зиму вулики, а власники овець вдруге проводили стрижку.

23 ВЕРЕСНЯ — Мінодори. Якщо цього дня вітер північно-західний — зима буде люта, а південно-східний — тепла.

24 ВЕРЕСНЯ — Федора. Осіннє рівнодення, початок затяжних дощів.

Прикмети вересня

- Що тепліший і сухіший вересень, то пізніше прийде зима.
- Перед дощем на листі верби з'являються покрапини, часом так рясно, що земля під деревом за годину до дощу мокріє.
- Якщо журавлі пізніше звичайного відлітають у вирій та ще й при західному вітрі — зима запізниться.
- Хмари рухаються проти вітру — погіршиться погода.
- Блимають зірки — посилиться вітер і погіршиться погода.

Це цікаво

А ви здали сльози на аналіз?

З`ясовується, сльози можна досліджувати так само, як людську кров, визначити, яку генетичну хворобу несе людина, і навіть вирахувати, які ліки вона приймала останнім часом. Людські сльози складаються з трьох хімічних елементів: леуцину, який вбиває біль, зізоцилину, що знищує бактерії за долі секунди, і пролактину, який стимулює молоко майбутніх матерів. Отож, сльози є природним антибіотиком і одночасно транквілізатором.

Відомо, що жінки плачуть частіше, ніж чоловіки, точніше в п'ять разів більше, проте й живуть довше на сім років. Сльози знижують стрес і сприяють збереженню краси. Бо разом з ними виходять біль, страждання, напруга, а ще виводиться речовина, що провокує негативні емоції.

Надіслала
Анастасія ЛЕБЕДЮК.

Шостка
Сумської області.

Астрологічний прогноз на 21 — 27 вересня

ОВЕН. Ваша робота або діяльність можуть мати заступницький характер. Настав і ваш час — відшкодовується плата за послуги, що ви колись надали безплатно. Матимете змогу повністю завершити якийсь етап в житті або в роботі. Для керівників настане період спокою і навіть самотності, можна зайнятися науковою діяльністю, відправитися у відпустку або закордонну поїздку.

ТЕЛЕЦЬ. Вам раптом пощастить, знову виникне перспектива, зможете розраховувати на кохання і визнання, хай навіть і потаємне. Чоловік або важлива особа знову нададуть вам надію. Очікуйте виграш, безоплатну допомогу від великого колективу або пільгову поїздку. Завершиться справа, спрямована на освіту дитини або організацію її поїздки. Повернетеся до планів, пов'язаних із зміною роботи. Вирішуйте і зробіть хоча б один крок у вівторок, п'ятницю або суботу.

БЛИЗНЯТА. Не виключено, що ви все ще залежатимете від партнера. Проте можна сподіватися на безготівкову або спонсорську допомогу, протекцію, а також своєрідну втіху від подружніх стосунків, родичів або найближчих друзів. Лише в середу не розраховуйте на удачу і обіцянки. З п'ятниці або суботи ситуація зміниться — будете вільні від залежності, з`явиться більше можливостей для контактів.

РАК. Будете тісно пов'язані зі своїм оточенням, чоловіком (дружиною) або важливою особою. Можливо, стосунки матимуть неофіційний характер, хтось із вас буде третьою, нейтральною особою під час переговорів або, навпаки, виступатимете від імені партнера. Найбільш нестійкий і важкий день — середа. Опинитеся в зоні конфлікту, зіткнетеся з ошуканням, будуть відсутні потрібні люди. Найбільш продуктивний і насичений подіями день — п'ятниця.

ЛЕВ. Тиждень затишшя, розслаблення, очікування або непрямих результатів. Можлива вигідна затримка в питанні, що стосується роботи і посади. Фактично до суботи будете позбавлені необхідності діяти активно. Найголовніше — не дуже розслаблятися, інакше у вівторок і неділю зіткнетеся з великою несподіванкою.

ДІВА. Найвигідніше — пливти за течією. Через кілька днів виявиться, що зроблений крок — найправильніший. Здивуєтеся, що, не задумуючись, ризикнули в коханні і не програли. У четвер і п'ятницю виграєте за несподіваних і випадкових обставин. У любовному житті напруга зникне, і ваші справи підійдуть до певного фіналу. Найкращий час для підвищення авторитету викладача.

ТЕРЕЗИ. Якоюсь мірою ви відійдете від зовнішніх і активних справ, спрямуєте свої сили на творчу, дослідницьку роботу. Саме така робота принесе плоди. Закриєте тему щодо дому, дачної садиби або місця проживання взагалі. Якщо намітили відпустку, проведете її зовсім не так, як планували. Проте залишитеся задоволені.

СКОРПІОН. Залишитеся вельми задоволені розмовою, зустріччю і стосунками, що склалися з найближчим оточенням. Починаючи з цього тижня, відновите контакти з минулим колективом і компанією друзів. Станете учасником подій, які відіграватимуть позитивну роль у ваших справах. Будете цікавитися чужими проблемами.

СТРІЛЕЦЬ. Зусилля, витрачені на початку літа, тепер будуть винагороджені. Можливо, для вас буде важливим не так кількість, як якість. Імовірно, одержите гроші, велику пільгу або знижку або знайдете те, що давно шукали. Почнете справу, в якій користуватиметеся певними пільгами (не тільки фінансовими), спонсорськими коштами або самі станете інвестором. Нині варто вкласти свої сили в те, що є для вас перспективним.

КОЗЕРІГ. На початку тижня чекаєте від партнера ухвалення рішення (якщо чекаєте рішення суду, то одержите задовільний висновок). Жінка залишиться задоволена чоловіком або дитиною. Вона буде уявляти собі дуже утопічну, але приємну картинку, що до кінця тижня частково реалізується. Важливо, зараз дивитися далі і вище, ніж ваш партнер і опонент. Треба зберігати добру фізичну форму — в жовтні буде багато роботи.

ВОДОЛІЙ. З понеділка по середу в чомусь суто особистому настане фінал. Поліпшаться інтимні або фінансові стосунки з чоловіком (дружиною). Щоправда, ви сподівалися на більше, але найгірше залишилося позаду. Однак із задоволенням віддасте партнерові кермо правління. Добрий тиждень, щоб одержати позичку, соціальну пільгу, допомогу для початку стаціонарного лікування.

РИБИ. Якщо заслужили, то більшу частину тижня користуватиметеся заступництвом інших людей. Будете великодушними і поблажливими до всіх вчинків і слів свого партнера. Жінка може зустріти такого чоловіка, який втілює для неї ідеал і досконалість. У стосунках, що склалися нещодавно, завершиться романтична фаза і почнеться більш життєва. В роботі подолаєте конкуренцію. Ваш супротивник може стати навіть другом або діловим партнером.

А ще був випадок

Не чіпай мене!

Лісничий Віктор Петрович полюбляв випити чарку-другу, а напідпитку забував дорогу до рідної домівки. Тож часто доводилося йому ночувати під відкритим небом.

Якось, повертаючись пізно ввечері після чергового загулу, надибав на чималу купу осіннього запашного листя, забрався в нього та й заснув богатирським сном. Аж тут тітка Параска, яка напередодні нагребла листя для господарських потреб, упоравшися в хаті, вирішила перенести його в двір. Освітлення в селі нині відомо яке: коли присвітить місяць, то видно, а частіше —кромішня темрява. Розіслала жінка на землі рядно та й ухопилася за купу обома руками. Аж тут купа заворушилася, заговорила людським голосом:

— Не чіпай мене, не чіпай мене, листя бери, а мене не чіпай!

Як почула це тітка Параска, та як заверещить, покинула з переляку і рядно, і листя та й побігла до хати. А з темряви ще довго чулося:

— Не чіпай мене, не чіпай, кажу!

Надіслав
Анатолій ОРІШКО.

Домашлин
Корюківського району
Чернігівської області.

Фото з конверта

Ходить гарбуз по городу...

Фото **П. ЮРКЕВИЧА.**

Київ.

Запитання по суті

Любіть себе — і будете здорові

Чула, що гастрит — хвороба інфекційна, і нею можна заразитися. Чи правда це?

Марія ГАЛАЙЧУК.

Переяслав-Хмельницький
Київської області.

Причиною цього захворювання є нервові та фізичні перевантаження, порушення режиму харчування. Сукупність таких чинників сприяє розвиткові мікробів, які виділяють токсини, що пошкоджують слизисту оболонку. Методи досліджень, лікування і профілактика виразки змінилися. Мікроб передається через брудні руки або посуд — звідси і методи профілактики хвороби. Нині до стандартного лікування додають антибактеріальні препарати для пригнічення мікроба. Це значно пришвидшує процес одужання.

КРОСВОРД

По горизонталі: 2. Гетьман. 7. Притока Вісли. 8. Вид палива. 9. Сподвижник Пугачова. 16. Розкішність про людське око. 17. Спеціальний альбом. 23. Виноград балканського походження. 24. Раптовий напад. 25. Легендарний князь антів. 30. Поет і літературознавець, багато років провів у радянських концтаборах.

По вертикалі: 1. Поема Т. Шевченка. 3. Неласка, гоніння. 6. Мати одного з подружжя щодо батьків другого. 10. Ідол. 13. Покровитель худоби у праукраїнців. 14. Невеликий бубон в арабських країнах. 15. Дівоче прізвище Олени Блаватської — Радди-Бай. 19. Гуцульський чоловічий танок. 20. Пастуший журавель. 26. Головне місто на Багамах.

В дугах (за годинниковою стрілкою): 4. Козацький гетьман, персонаж «Думи про братів неазовських» Ліни Костенко. 5. Опорна частина, підгрунтя, запорука. 7. Давня назва Києва як місця збору суден — в деяких європейських документах. 11. Гроші від реалізації товару за певний час. 12. Пристрій для автоматичного спуску чогось. 15. Віщий птах. 18. Спортивна зброя. 21. Український різьбяр світової слави, мав свою школу в Нью-Йорку. 22. Природний чи штучний водоспад уступами. 27. Дикий кінь, який водився колись на території України. 28. Все про античність. 29. Сестра Ярослава Мудрого, дружина польського короля Казиміра.

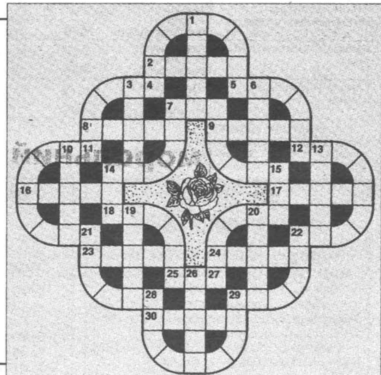

Відповіді до кросворда, надрукованого 29 серпня

По горизонталі: 3. Сахаров. 4. Скраклі. 7. Анастасія. 10. Солон. 13. Титло. 14. Сіменон. 15. Одетта. 16. Мальва. 20. Косинка. 21. Алтин. 22. Пижмо. 25. Томиленко. 26. Капніст. 27. Коломия.

По вертикалі: 1. Грунт. 2. «Оргія». 3. Сколоти. 5. Ізяслав. 6. Штаден. 8. Колодяжин. 9. Вишиваний. 11. Біатлон. 12. «Козачка». 17. Коломак. 18. Кисіль. 19. Самарія. 23. Комік. 24. Школа.

Голос України

Засновник — Верховна Рада України.

252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5.

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції:
252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23;
телефакс—224-72-54;
ВІДДІЛ РЕКЛАМИ — 441-89-34, 441-89-44;
телефакс—449-85-62.

E-mail: sekret@golos.relc.com

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 200421.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50

Зам. 0311180.

1 2 3 4 5 6   8 9 0